

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลงานวิจัย เรื่อง รูปแบบการจัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้ ของ โรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม : กรณีศึกษา โรงเรียนนาเชือกพิทยาสรรค์ ที่ผู้วิจัยใช้วิธีการศึกษาด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และการจัดกลุ่มสนทนา (Focus Group Discussion) ได้นำข้อมูลจากการศึกษามาวิเคราะห์และตีความนำเสนอเป็นภาพรวมเพื่อตอบคำถามงานวิจัย คือ รูปแบบการจัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้ ของ โรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม : กรณีศึกษา โรงเรียนนาเชือกพิทยาสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษา เขต 26 เป็นอย่างไร

รูปแบบการจัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้ ของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม : กรณีศึกษาโรงเรียนนาเชือกพิทยาสรรค์

การศึกษารูปแบบการจัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้ ของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมครั้งนี้ เป็นการศึกษาเฉพาะกรณีในพื้นที่โรงเรียนนาเชือกพิทยาสรรค์ ผู้วิจัยได้ศึกษาบริบทของชุมชนและ โรงเรียนที่เป็นพื้นที่ที่เลือกศึกษาในครั้งนี้ โดยศึกษาจากการวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้อง การสังเกตสภาพจริง การพบปะสนทนาที่ไม่เป็นทางการกับบุคลากรทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดความเข้าใจในข้อมูลพื้นฐานของชุมชนและ โรงเรียน อันจะช่วยให้ผู้วิจัยมองเห็นภาพโดยรวมที่สามารถอธิบายหรือตีความปรากฏการณ์ของรูปแบบการจัดเรียนการสอนสำหรับนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้ ดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 เพื่อสร้างรูปแบบการจัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้

1. การบริหารงานที่มีประสิทธิผล

1.1 การบริหารจัดการที่เข้มแข็งและเป็นระบบ

โรงเรียนนาเชือกพิทยาสรรค์มีการบริหารจัดการที่เป็นระบบแบ่งโครงสร้างการบริหารเป็น 4 ด้าน คือ กลุ่มงานบริหารวิชาการ กลุ่มงานบริหารบุคคล กลุ่มงานบริหาร

ทั่วไปและกลุ่มงานบริหารงบประมาณ โรงเรียนมีการบริหารงาน โดยยึดหลักธรรมาภิบาลและมีระบบดำเนินการประกันคุณภาพภายในตามแนวคิดของการบริหารแบบครบวงจร PDCA และกระบวนการบริหารแบบ SBM มีภาคีเครือข่าย ได้เน้นให้ 5 องค์การหลักของโรงเรียน ประกอบด้วย กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กรรมการสมาคมผู้ปกครอง กรรมการมูลนิธิศิษย์เก่า กรรมการกองทุนแนะแนวและกรรมการเครือข่ายผู้ปกครอง ทุกองค์กรจะมีการกำหนดบทบาท ภารกิจ หน้าที่ อย่างชัดเจนสามารถตรวจสอบได้ ทั้งฝ่ายบริหารและคณะกรรมการโรงเรียนดังกล่าว มีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน ทุกองค์กรได้ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมประเมิน ติดตามส่งผลให้การพัฒนาการศึกษามุ่งบรรลุตามเป้าหมายที่โรงเรียนกำหนด ในด้านการจัดการเรียนการสอนครูมีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ออกแบบการเรียนรู้และจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม ประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนที่หลากหลาย ดังคำสัมภาษณ์ของผู้อำนวยการ ตอนหนึ่งกล่าวว่า

“...โรงเรียนมีการจัดการศึกษาประสบความสำเร็จในด้านบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ การบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตรงตามหลักสูตร มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น...”

(ผู้บริหารสถานศึกษา, 15 พฤศจิกายน 2556)

“...โรงเรียนเราเป็น โรงเรียนขนาดใหญ่มีความพร้อมในทุกด้านมีครูเพียงพอ อาคารสถานที่พร้อม แหล่งเรียนรู้มีพร้อมทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ครูที่นี่มีประสบการณ์การสอน ผู้บริหารมีภาวะผู้นำสูง...”

(ผู้บริหารสถานศึกษา, 26 พฤศจิกายน 2556)

1.2 โรงเรียนได้รับการคัดเลือกเป็นสถานศึกษาดีเด่น

จากผลการทุ่มเทของคณะผู้บริหาร คณะครูและบุคลากรในโรงเรียนรวมทั้งชุมชน ส่งผลให้โรงเรียนได้รับการคัดเลือกเป็นสถานศึกษาดีเด่นอย่างต่อเนื่องทุกปี อาทิเช่น โรงเรียนรักการอ่าน ยอดเยี่ยม สถานศึกษาพอเพียง 2552 โรงเรียนวิถีพุทธ โรงเรียนในฝัน โรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษา เขต 26 ทั้งยังได้รับการคัดเลือกเป็นศูนย์ภาษาไทย ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษา เขต 26 จึงทำให้เป็นโรงเรียนที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักของประชาชนในท้องถิ่นเป็นอย่างดี และนิยมพานบุตร

หลานมาสมัครเข้าเรียนเป็นลำดับต้น ๆ ดังกล่าวในตอนที่หนึ่งของการให้สัมภาษณ์ของ
ผู้บริหารสถานศึกษา กล่าวว่า

“โรงเรียนมีนักเรียนที่เป็นเด็กพิการเรียนร่วมจำนวน 33 คน แยกเป็นนักเรียน
บกพร่องทางการเรียนรู้จำนวน 17 คน เนื่องจากโรงเรียนมีความพร้อมในทุกด้านจึงได้รับการ
คัดเลือกจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ให้เป็นโรงเรียนแกนนำจัดการ
เรียนร่วม มีบุคลากรครบทุกเอกมีความรู้ความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มี
คุณภาพ ได้รับการพัฒนาตนเองด้วยการอบรมอย่างสม่ำเสมอ โดยเฉพาะการอบรมเด็กพิเศษที่
หน่วยงานต่าง ๆ จัดขึ้น โรงเรียนสนับสนุนให้เข้ารับการอบรมอย่างเต็มที่เพื่อนำความรู้มา
พัฒนาเด็กให้มีพัฒนาการดีขึ้นกว่าที่เป็นอยู่เดิม ที่สำคัญ โรงเรียนมีงบประมาณเพียงพอที่จะจัด
กิจกรรมส่งเสริมนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนยังได้งบประมาณสนับสนุนจาก
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ที่เป็นศูนย์ภาษาไทยของสำนักงานทำให้
โรงเรียนสามารถจัดการเรียนการสอนนักเรียนกลุ่มนี้ได้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ในฐานะที่
เป็นผู้บริหารมีการสนับสนุนการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม โดยจัดหางบประมาณของโรงเรียน
มาสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ ให้ครูที่เลี้ยง ครูเข้ารับการอบรมสัมมนาศึกษาดูงานการจัดการเรียน
ร่วมเพื่อให้มีการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ รวมทั้งสนับสนุนสื่อ เทคโนโลยีที่ทันสมัยให้เด็ก
ได้เรียนรู้ ทักษะคิดต่อเด็กกลุ่มนี้ไม่ถือว่าเป็นภาระแต่เป็นความจำเป็นที่ต้องช่วยเหลือเป็นพิเศษ
เพราะเด็กกลุ่มนี้มีจำนวนไม่น้อยในโรงเรียน อาจทำให้ภาพรวมส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทาง
การเรียนต่ำลงจนออกไปเป็นปัญหาของสังคมช่วยเหลือตนเองไม่ได้ เมื่อเรารู้ปัญหาต้องรีบหา
ทางแก้ไขเมื่อเขามาอยู่กับเราก็เปรียบเหมือนลูกเหมือนหลานเหมือนคนในครอบครัวพ่อแม่ฝาก
ฝังมาเราต้องช่วยเหลือจัดหาวิธีการมาทำให้เขาอ่านออกเขียนได้ใช้ชีวิตเหมือนคนปกติในสังคม
ได้ต่อไป...”

(ผู้บริหารสถานศึกษา, 15 พฤศจิกายน 2556)

“...โรงเรียนนาเชือกพิทยาสรรค์ เป็นโรงเรียนเก่าแก่ประจำอำเภอมีชื่อเสียงมาเนิ่นนาน
โรงเรียนได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องในทุก ๆ ด้าน ได้รับรางวัลสถานศึกษาดีเด่นหลายรางวัล
อาทิ เช่น โรงเรียนในฝัน โรงเรียนพระราชทาน เป็นสถานศึกษาพอเพียง ผ่านการประเมิน
ภายนอกกรอบสอง ครูและนักเรียนได้รับรางวัลดีเด่นเป็นประจำทุกปี...”

(ผู้บริหารสถานศึกษา, 15 พฤศจิกายน 2556)

จากความพยายามของคณะผู้บริหารและบุคลากรทุกภาคส่วนในโรงเรียนร่วมมือร่วมใจกันพัฒนาในทุก ๆ ด้านอย่างต่อเนื่อง ภายใต้การบริหารงานอย่างเข้มแข็งและเป็นระบบ ส่งผลให้โรงเรียนประสบความสำเร็จในการดำเนินงาน ก็ทำให้โรงเรียนได้รับการจัดสรรงบประมาณเพิ่มเติมสำหรับการเป็น โรงเรียนแกนนำการจัดการเรียนร่วม และการเป็นศูนย์ภาษาไทยของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ด้วย และโรงเรียนได้คัดกรองนักเรียนผู้บกพร่องทางการเรียนรู้ตามหลักเกณฑ์ของกระทรวงศึกษาธิการกำหนด ปัจจุบันมีนักเรียนที่ได้รับการคัดกรองว่าเป็นผู้บกพร่องทางการเรียนรู้ จำนวน 17 คน ซึ่งผู้บริหารให้การสนับสนุนช่วยเหลือเป็นพิเศษทั้งในด้านการจัดหางบประมาณของโรงเรียนมาสนับสนุนการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับความสามารถในการเรียนรู้ของนักเรียนเหล่านี้ รวมถึงการจัดการวัสดุอุปกรณ์ให้ครูที่เลี้ยง มีการจัดทำแผน IEP สำหรับนักเรียนผู้บกพร่องทางการเรียนรู้ ดังคำกล่าวในตอนหนึ่งของการให้สัมภาษณ์ของ ผู้บริหารสถานศึกษา กล่าวว่

“...พูดถึงว่าโรงเรียนได้รับการคัดเลือกเป็น โรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมเลยนะ เพราะผมอยู่ฝ่ายบริหารทั่วไป เลยรู้เพียงคร่าว ๆ ว่ามีเด็กที่อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ อยู่กลุ่มหนึ่ง ประมาณสิบกว่าคน ได้ ก็ให้เรียนร่วมกับเพื่อนในชั้นเรียนปกติเรียนเต็มวัน มีทั้ง ม.ต้นและ ม.ปลาย ดูรูปร่างหน้าตาก็เหมือนเด็กปกติเราทุกประการ แต่เวลาเรียนเวลาที่ครูเขาสอนถึงรู้ว่าเด็กคนนี้ไม่ได้เพราะจะทำอะไรไม่ได้เลย บางคนพอให้อ่านให้เขียนอะไรหนึ่งเลย แต่เวลาพูดนี่ ยกนิ้วให้ แต่โรงเรียนก็พร้อมที่จะพัฒนาเด็กกลุ่มนี้และที่สำคัญโรงเรียนเป็นศูนย์ภาษาไทยของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 จึงได้รับงบประมาณมาส่วนหนึ่งในการช่วยพัฒนานักเรียนกลุ่มนี้ เรื่องครูผู้สอนก็คงเพียงพอครูที่นี้เกือบร้อย เด็กนักเรียนส่วนใหญ่ตั้งใจมาเรียนเพื่ออนาคตทั้งนั้นตั้งเป้ากัน ไว้วสูง ก็น่าภูมิใจกับพ่อแม่เขาเนะ สิ่งที่ทางโรงเรียนทำได้คือการประชุมครูปรึกษาหารือแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้รับทราบแนวปฏิบัติเพื่อให้จัดการเรียนการสอนนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เน้นการสอนภาษาไทยในคาบว่างที่จัดให้เรามีครูที่เลี้ยงที่ สพฐ.จัดสรรมาให้สองคนช่วยกันดูแล ฝึกอ่านฝึกเขียนทุกวัน...”

(ผู้บริหารสถานศึกษา, 28 พฤศจิกายน 2556)

1.3 โรงเรียนมีความพร้อมทุกด้าน ทั้งในด้านอาคารสถานที่ บุคลากร งบประมาณ การจัดสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ สื่อเทคโนโลยีการเรียนการสอน

โรงเรียนมีอาคารเรียนที่เพียงพอสำหรับนักเรียน มีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติเต็มตามศักยภาพ และจัดกิจกรรมส่งเสริม

คุณภาพผู้เรียนอย่างหลากหลาย เช่น กิจกรรมวันสำคัญ กิจกรรมในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ เป็นต้น มีการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีครูและบุคลากรที่เพียงพอสอนตรงเอกมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ มีความมุ่งมั่นและอุทิศตนในการทำงาน ผู้บริหารมีความคิดริเริ่มและมีวิสัยทัศน์ มีการบริหารจัดการโรงเรียนที่มีประสิทธิผล มีแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียน มีสื่อเทคโนโลยีการเรียนการสอนที่หลากหลายและทันสมัย มีการจัดสรรงบประมาณที่เพียงพอที่จะส่งเสริมสนับสนุนนักเรียนเรียนร่วมให้ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ ครูที่สอนนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้ได้กล่าวต่อนางหนึ่งว่า

“...โรงเรียนนี้เป็น โรงเรียนประจำอำเภอที่มีชื่อเสียงมายาวนาน มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องในทุก ๆ ด้าน ส่งผลให้เป็นที่ยอมรับในชุมชนและหน่วยงานต่าง ๆ ตลอดจนผู้ปกครองนักเรียนที่ส่งบุตรหลานเข้ามาเรียนอย่างต่อเนื่องรุ่นแล้วรุ่นเล่า ก็เพราะความร่วมมือร่วมใจของบุคลากรในโรงเรียน ผู้บริหารที่ยืนยันขั้นแข็ง คณะกรรมการสถานศึกษา ศิษย์เก่าทำให้โรงเรียนมีชื่อเสียงพัฒนาได้อย่างปัจจุบันนี้...”

(ครูจิตรา, 12 พฤศจิกายน 2556)

“...จากอดีตจนถึงปัจจุบัน โรงเรียนแห่งนี้เป็น โรงเรียนที่มีชื่อเสียงและผลิตนักเรียนที่มีคุณภาพออกไปสู่สังคมภายนอก มีทีมงานบริหารที่เข้มแข็ง ชุมชนภายนอกให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนเป็นอย่างดี เนื่องจากเป็น โรงเรียนขนาดใหญ่มีความพร้อมทั้งด้านอาคารสถานที่งบประมาณและบุคลากร รวมทั้งได้งบประมาณจ้างครูพี่เลี้ยงเด็กพิเศษมาสอนเพิ่มเติมอีก มีนักศึกษาฝึกประสบการณ์มาช่วยสอนเป็นประจำทุกปี...”

(ครูพกา, 12 พฤศจิกายน 2556)

“...มีบุคลากรครบทุกเอกมีความรู้ความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ ได้รับการพัฒนาตนเองด้วยการอบรมอย่างสม่ำเสมอ โดยเฉพาะการอบรมเด็กพิเศษที่หน่วยงานต่าง ๆ จัดขึ้น โรงเรียนสนับสนุนให้เข้ารับการอบรมอย่างเต็มที่เพื่อนำความรู้มาพัฒนาเด็กให้มีพัฒนาการดีขึ้นกว่าที่เป็นอยู่เดิม ที่สำคัญโรงเรียนมีงบประมาณเพียงพอที่จะจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนยังได้งบประมาณสนับสนุนจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ที่เป็นศูนย์ภาษาไทยของสำนักงานทำให้โรงเรียนสามารถจัดการเรียนการสอนนักเรียนกลุ่มนี้ได้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ในฐานะที่

เป็นผู้บริหารมีการสนับสนุนการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม โดยจัดหางบประมาณของโรงเรียน มาสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ ให้ครูที่เลี้ยง ครูเข้ารับการอบรมสัมมนา ศึกษาดูงานการจัดการเรียนร่วมเพื่อให้มีการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ รวมทั้งสนับสนุนสื่อ เทคโนโลยีที่ทันสมัยให้เด็ก ได้เรียนรู้...”

(ผู้บริหารสถานศึกษา, 15 พฤศจิกายน 2556)

“...โรงเรียนเราเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่มีความพร้อมในทุกด้านมีครูเพียงพอ อาคารสถานที่พร้อม แหล่งเรียนรู้มีพร้อมทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ครูที่นี่มีประสบการณ์การสอน ผู้บริหารมีภาวะผู้นำสูง...”

(ผู้บริหารสถานศึกษา, 26 พฤศจิกายน 2556)

1.4 โรงเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชนและหน่วยงานอื่น

โรงเรียนนาเชือกพิทยาสรรค์ เป็นโรงเรียนประจำอำเภอ โรงเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชนและหน่วยงานอื่นอย่างสม่ำเสมอ โรงเรียนได้ร่วมงาน ร่วมกิจกรรม และส่งเสริมความร่วมมือกับชุมชนอย่างต่อเนื่องมาโดยตลอด ไม่ว่าจะเป็นงานประเพณี วัฒนธรรมต่าง ๆ วันสำคัญทางศาสนา การให้ความร่วมมือ การรณรงค์ในโอกาสต่าง ๆ เป็นต้น โรงเรียนและชุมชนร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สูงขึ้น ตามสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลง

ในด้านการบริการแก่ชุมชนนั้น โรงเรียนจะเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นมาใช้บริการด้านอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ หรือบริเวณ โรงเรียน เพื่อจัดกิจกรรมที่จำเป็นต่าง ๆ ได้ เช่น การใช้สนามกีฬาของโรงเรียนในการจัดแข่งขันกีฬาต่าง ๆ การใช้ห้องสมุดหรือหอประชุมของโรงเรียนในการประชุมชาวบ้าน หรือแสดงการสาธิตและนิทรรศการต่าง ๆ การออกวารสารหรือเอกสารสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ เพื่อเผยแพร่ข่าวสารและความรู้ที่จำเป็นแก่คนในชุมชน การติดต่อเจ้าหน้าที่มาให้การรักษาพยาบาล หรือควบคุมโรคติดต่อในชุมชน เป็นต้น

สำหรับกิจกรรมด้านการพัฒนาชุมชนนั้น โรงเรียน ได้ฝึกให้นักเรียนรู้จักบำเพ็ญประโยชน์ต่อชุมชนด้วยการทำความสะอาดถนนหนทาง หรือสาธารณสถาน การประชุมปรึกษาหารือกับผู้ปกครองนักเรียนเพื่อปรับปรุงสวัสดิการต่าง ๆ ของชุมชน อาทิ เช่น บ่อน้ำ สาธารณะ สถานีอนามัย สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ

ที่สำคัญโรงเรียนและชุมชนมีโครงการ/กิจกรรม เพื่อการพัฒนาท้องถิ่นร่วมกัน
 อย่างเป็นระบบ เช่น

1. โครงการภูมิปัญญาท้องถิ่นจัดการเรียนการสอนตามสาระท้องถิ่น
2. โครงการกิจกรรมวันสำคัญ ได้ดำเนินการจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชนและ

หน่วยงานอื่น เช่น

- 2.1 งานประเพณีต่าง ๆ ในชุมชน
- 2.2 กิจกรรมวันขึ้นปีใหม่
- 2.3 กิจกรรมวันเด็กแห่งชาติ
- 2.4 กิจกรรมวันมาฆบูชา
- 2.5 กิจกรรมวันวิสาขบูชา
- 2.6 กิจกรรมวันอาสาฬหบูชา
- 2.7 กิจกรรมวันเข้าพรรษา
- 2.8 กิจกรรมวันแม่แห่งชาติ
- 2.9 กิจกรรมวันพ่อแห่งชาติ

โรงเรียนได้ให้การสนับสนุนในเรื่องการแสดงผลงานของนักเรียนเพื่อให้ร่วมกิจกรรม
 ดังกล่าวข้างต้น เช่น จัดครูเข้าร่วมกิจกรรม จัดนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรม จัดวงดนตรี ไปกลาง
 โรงเรียนเข้าร่วมแสดงในงานต่าง ๆ จัดการแสดงของนักเรียนบนเวที และร่วมขบวนแห่ใน
 งานพิธีต่าง ๆ

3. การส่งเสริมการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อการพัฒนาท้องถิ่นร่วมกัน

- 3.1 กีฬาสีภายในโรงเรียน
- 3.2 กีฬาเยาวชนต่อต้านยาเสพติด
- 3.3 กิจกรรมเดินรณรงค์ประชาสัมพันธ์ไทยเพื่อไปเลือกตั้ง
- 3.4 กิจกรรมโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพเหรียญทองระดับจังหวัด
- 3.5 กิจกรรมการแข่งขันตอบปัญหาวิทยาศาสตร์
- 3.6 กิจกรรมการแข่งขันทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์
- 3.7 กิจกรรมบวชบรรพชาภาคฤดูร้อนเพื่อต่อต้านยาเสพติด
- 3.8 กิจกรรมเข้าค่ายปฏิบัติธรรมปฐมนิเทศนักเรียน
- 3.9 กิจกรรมทัศนศึกษานอกสถานที่
- 3.10 กิจกรรมวันวิทยาศาสตร์แห่งชาติ

3.11 ให้ความช่วยเหลือแก่ชุมชนและหน่วยงานอื่นตามโอกาสอันควรใน แต่ละปีที่มีการจัดงานของหน่วยงานต่าง ๆ

คงจะเห็นได้ว่าโรงเรียนนาเชือกพิทยาสรรค์ได้ให้ความร่วมมือและเข้าร่วม กิจกรรมต่าง ๆ ในหน่วยงานและชุมชนที่จัดขึ้นทุกครั้งทั้งงานประเพณีท้องถิ่น งานกิจกรรม วันสำคัญ งานกีฬาและงานอื่น ๆ อย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี ดังคำสัมภาษณ์ของผู้ปกครอง ตอนหนึ่งกล่าวว่า

“...ในส่วนของบทบาทของโรงเรียนที่มีต่อชุมชนก็เห็นโรงเรียนเข้าร่วม กิจกรรมกับชุมชนดีมากมีกิจกรรมในชุมชนบ่อยมากเห็นลูกที่บ้านก็ได้มาแต่งงานดินขบวน ร่วมกิจกรรมกับโรงเรียนบ่อยมาก มีการรณรงค์ในกิจกรรมวันสำคัญร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ เท่าที่เห็นก็มีของ อบต. ของอำเภอ ที่ผ่านมาก็วันปียมหาราช ก็เห็นมาร้องรำทำเอนมาเต้นออก บ่อยผู้บริหารก็มีมนุษยสัมพันธ์...”

(นายเจ๊ก, 3 ธันวาคม 2556)

“...โรงเรียนก็มีกิจกรรมเข้ากับชุมชนบ่อยไม่ว่าจะเห็นเด็กแต่งชุดขาวไปวัดหรือไป กวาดทำความสะอาดตามสถานที่ต่าง ๆ ก็ร่วมมือกับชุมชนดีมาก เท่าที่รับทราบนะ...”

(นายเถียร, 10 ธันวาคม 2556)

1.5 โรงเรียนจัดการเรียนการสอนตรงตามหลักสูตร

โรงเรียนนาเชือกพิทยาสรรค์จัดการเรียนการสอนตรงตามหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เน้นความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น ตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรม มีความรู้และ คุณลักษณะอันพึงประสงค์อยู่ร่วมในสังคมได้อย่างมีความสุข ดังคำสัมภาษณ์ของ ครูผู้สอน ตอนหนึ่งกล่าวว่า

“...สอนตรงตามหลักสูตรสถานศึกษาและมีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง เน้นการปฏิบัติจริงเพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้ตามสภาพจริง...”

(ครูมัจฉา, 19 พฤศจิกายน 2556)

“...จัดแหล่งเรียนรู้และบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนของเด็ก มีการวัดประเมินผลตามสภาพจริงตามตัวชี้วัด ตรงตามหลักสูตรสถานศึกษา...”

(ครุมานี, 21 พฤศจิกายน 2556)

2. ด้านกระบวนการบริหารจัดการเรียนร่วม

2.1 จัดให้นักเรียนเรียนร่วมกันในชั้นเรียนปกติ

โรงเรียนนาเชือกพิทยาสรรค์ได้รับการคัดเลือกให้เป็นโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม โดยเริ่มแรกครูอาจจะยังไม่มีความรู้ความเข้าใจในรูปแบบการจัดการเรียนร่วม เมื่อครูที่เป็นแกนนำได้เข้ารับการอบรมนำความรู้มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ขยายผล จนทำให้ปัจจุบันนี้กลายเป็นโรงเรียนจัดการเรียนร่วมที่มีคุณภาพ จัดการเรียนรวมเต็มเวลา (Full Inclusion) การเรียนรวมเต็มเวลา หมายถึง การที่นักเรียนมีความต้องการพิเศษร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนในลักษณะเดียวกันกับเด็กปกติตลอดเวลาที่อยู่ในโรงเรียนมีการจัดชั้นเรียนปกติเรียนเต็มเวลาเรียน นักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้จะเข้าเรียนร่วมในชั้นเรียนปกติโดยเรียนเหมือนนักเรียนปกติทุกประการ ซึ่งนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้จะบกพร่องเพียงเล็กน้อย ระดับสติปัญญาสูง มีความพร้อมด้านการเรียน และวุฒิภาวะทางอารมณ์ สังคม โดยครูมีกระบวนการคัดกรองนักเรียนตามแบบของกระทรวงศึกษาธิการ มีการจัดเด็กที่บกพร่องทางการเรียนรู้เข้าชั้นเรียนอย่างเหมาะสม จัดห้องละไม่เกิน 3 - 4 คน เพื่อให้มั่นใจว่านักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้ได้กระจายไปในชั้นเรียนต่าง ๆ ในโรงเรียน ดังคำสัมภาษณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตอนหนึ่งกล่าวว่า

“...รูปแบบในการจัดการเรียนการสอนนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้ที่โรงเรียนทำอยู่ ณ ปัจจุบันนี้คือให้เด็กปกติเรียนร่วมกับเด็กบกพร่องทางการเรียนรู้ในชั้นเรียนเรียนเต็มวัน จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร แต่ควรมอบหมายงานโดยดูจากความแตกต่างของแต่ละบุคคล สิ่งเล็กน้อย ๆ แต่บ่อย เอาใจใส่หมั่นตรวจหมั่นถามหาขบ่อย ๆ มีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงตรงตามหลักสูตร...”

(ผู้บริหารสถานศึกษา, 15 พฤศจิกายน 2556)

“...โรงเรียนจัดการเรียนการสอนโดยให้เด็กปกติเรียนร่วมกับเด็กที่บกพร่องทางการเรียนรู้เรียนร่วมกันเต็มวันเน้นครูผู้สอนห้องที่มีนักเรียนบกพร่องทางการเรียนรู้เรียนร่วมให้เน้นการสอนภาษาไทยเป็นพิเศษ ทางโรงเรียนสนับสนุนงบประมาณตามที่ครูเสนอมานเพื่อ

นำไปพัฒนาเด็กกลุ่มนี้ให้เต็มที่ เพื่อให้เขามีพัฒนาการด้านการอ่านการเขียนดีขึ้น ส่งผลให้ภาพรวมมีผลสัมฤทธิ์ดีขึ้น...”

(ผู้บริหารสถานศึกษา, 15 พฤศจิกายน 2556)

“...โรงเรียนได้รับเลือกเป็นโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมเนื่องจากโรงเรียนมีความพร้อมในทุกด้านไม่ว่าจะด้านงบประมาณ บุคลากร สำหรับตัวดิฉันตอนแรกยังไม่เข้าใจในการจัดการเรียนร่วมว่าทำอย่างไรคิดว่าแยกเด็กที่อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้มาเรียนต่างหากในเวลาว่าง แต่เมื่อครูที่ได้รับการอบรมมาขยายผลมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันทำให้เข้าใจกระบวนการวิธีการเรียนร่วมว่าให้เด็กบกพร่องทางการเรียนรู้เรียนร่วมกับเด็กปกติในชั้นเรียนเรียนตามปกติทุกอย่าง สำหรับเด็กกลุ่มนี้ดิฉันไม่ถือว่าเป็นภาระเพราะหน้าที่ของครูก็คือการสอนอยู่แล้วยิ่งถ้าลูกศิษย์ไม่ได้เราต้องช่วยเหลืออย่างเต็มที่อยู่แล้ว...”

(ครูนิภา, 12 พฤศจิกายน 2556)

“...ได้รับการคัดเลือกเป็นโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม เริ่มแรกโรงเรียนยังไม่มีความพร้อมเพราะครูในโรงเรียนยังไม่เข้าใจว่าต้องจัดการเรียนการสอนแบบไหนและโรงเรียนเรียนร่วมเป็นอย่างไร ฝ่ายบริหารจึงได้แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการจัดการเรียนร่วมเป็นตัวหลัก เรียกคณะกรรมการมาประชุมเตรียมความพร้อมเพื่อจัดสรรงบประมาณเตรียมบุคลากรอาคารสถานที่ แหล่งเรียนรู้ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ครูผู้สอน บทบาทของครูผู้สอนในการจัดการเรียนรู้แบบเรียนร่วมมีโอกาสได้ได้รับการอบรมทำให้ทราบว่าจัดการศึกษาแบบนี้คือให้เด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติทุกคาบ อาจมีคาบว่างให้เด็กกลุ่มนี้มาเรียนเพิ่มเติมกับครูหรือครูที่เลี้ยงที่ ได้รับจัดสรรงบประมาณมาจาก สพฐ. หน้าที่หลักของครูคืองานสอนจึงไม่ถือว่าเด็กกลุ่มนี้เป็นภาระในการสอนที่เพิ่มขึ้นเพียงแต่ต้องใส่ใจกับนักเรียนบกพร่องทางการเรียนรู้ให้มากขึ้น...”

(ครูมัจฉา, 19 พฤศจิกายน 2556)

โรงเรียนนาเชือกพิทยาสรรค์ได้จัดการเรียนร่วมแบบให้นักเรียนปกติเรียนร่วมกับนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้เต็มวัน เน้นที่ความพร้อมของเด็กแต่ละคน เพื่อให้เด็กได้รับประโยชน์สูงสุดจากเรียน และพัฒนาได้เต็มศักยภาพของแต่ละบุคคล รวมทั้งสามารถดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมปกติได้อย่างมีความสุข อย่างไรก็ตามกระบวนการและวิธีการจัดการศึกษาเป็น

หัวใจสำคัญของแต่ละรูปแบบของการเรียนร่วมที่ต้องตระหนักร่วมกันว่าจะจัดการเรียนอย่างไร เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาตามที่ตั้งเป้าหมายไว้

จากผลการสัมภาษณ์เชิงลึกของกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา เห็นได้ว่าโรงเรียนมีการดำเนินงานในหลาย ๆ ด้าน ที่จัดเป็นองค์ประกอบที่จะช่วยให้การเรียนร่วมประสบผลสำเร็จ ซึ่งโรงเรียนนาเชือกพิทยาสรรค์ได้มีการดำเนินงานหลายประการที่เป็นไปตามรูปแบบการจัดเรียนร่วมในเชิงทฤษฎี ได้แก่

1. ชั้นเรียนร่วมใน โรงเรียนปกติ เด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษจะเข้าเรียนร่วมในชั้นเรียนปกติโดยเรียนเหมือนเด็กปกติทุกประการกับชั้นเรียนร่วมในชั้นปกติ มีครูที่เลี้ยงคอยกำกับดูแลให้ความช่วยเหลือนักเรียนบกพร่องทางการเรียนรู้
2. ชั้นเรียนร่วมเต็มเวลา เด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษจะเข้าเรียนในชั้นเรียนปกติเต็มเวลา แต่จะมีครูที่เลี้ยงคอยช่วยเหลือครูประจำวิชา
3. การเรียนร่วมทางสังคม คือ การให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ กับเด็กปกติ ซึ่งเป็นกิจกรรมทางสังคม เช่น งานสังสรรค์ และการประชุมประจำภาคเรียน การแนะแนวการศึกษาและอาชีพ รวมทั้งทัศนศึกษา
4. เด็กบกพร่องทางการเรียนรู้ที่ได้รับการจัดชั้นเรียนร่วมกับชั้นเรียนตามปกติ จะได้รับประโยชน์ในด้านต่าง ๆ หลายด้าน ทั้งด้านการเรียน ด้านการมีชีวิตอยู่ในครอบครัวกับบิดา มารดา และญาติพี่น้อง ด้านการเปลี่ยนแปลงเจตคติ ด้านสังคมและชุมชน ช่วยประหยัดงบประมาณของรัฐบาล รวมทั้งเป็นผลดีต่อผู้ปกครองในการประหยัดค่าใช้จ่ายจากการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในชั้นเรียนแบบจัดการเรียนร่วม ดังจะเห็นได้จากคำให้สัมภาษณ์ของผู้ปกครองนักเรียนกล่าวไว้ดังนี้

“...ที่นำลูกเข้ามาเรียนที่โรงเรียนนาเชือกพิทยาสรรค์เพราะเป็นโรงเรียนที่อยู่ใกล้บ้านประหยัดค่าใช้จ่ายและปลอดภัยในการเดินทางมาโรงเรียนประกอบกับโรงเรียนนี้มีชื่อเสียงนักเรียนสอบเข้ามหาวิทยาลัยได้หลายคนในขณะที่ดี ๆ เลยอยากให้ลูกประสบความสำเร็จแบบนี้บ้าง และที่สำคัญโรงเรียนนี้มีการส่งเสริมนักเรียนในทุกด้านเห็นมีนักเรียนแลกเปลี่ยนมีทุนการศึกษาให้นักเรียนหลายทุนหลายประเภทครอบครัวอยากจนเลยอยากให้ลูกได้บ้าง. ในส่วนของบทบาทของโรงเรียนที่มีต่อชุมชนก็เห็น โรงเรียนเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชน ดีมากมีกิจกรรมในชุมชนบ่อยมากเห็นลูกที่บ้านก็ได้มาแต่งงานหน้าดินขบวนร่วมกิจกรรมกับโรงเรียนบ่อยมาก มีการรณรงค์ในกิจกรรมวันสำคัญร่วมกับหน่วยงานต่างๆเท่าที่เห็นก็มีของ อบต. ของ

อำเภอที่ผ่านมาก็วันปิยมหาราช ก็เห็นมาร้องรำมาพื่อนมาเดินออกบ๋อยผู้บริหารก็มีมนุษย์สัมพันธ์ดี....”

(นายเจ็ก, 3 ธันวาคม 2556)

2.2 จัดกิจกรรมสอนเสริม

โรงเรียนนาเชือกพิทยาสรรค์มีนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้ จำนวน 17 คน ซึ่งทางโรงเรียนได้จัดประชุมครูและบุคลากรของ โรงเรียนให้มีความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วม เพื่อจะได้รับรู้ร่วมกันว่า โรงเรียนจะต้องทำอะไร ด้วยเหตุผลอะไร ทำกับใคร และคนที่จะทำคือใคร มีหน้าที่อะไรบ้าง โดยเฉพาะครูที่สอนชั้นเรียนร่วม ต้องยอมรับว่าในชั้นของตนเองมีเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเรียนอยู่ด้วย เพราะฉะนั้นต้องเพิ่มบทบาทในการดูแลนักเรียนทั้งชั้นให้เรียนอยู่ร่วมกันอย่างปกติสุข ทุกคนมีโอกาสได้รับการส่งเสริมในการเรียนรู้ ดังนั้นการจัดกิจกรรมสอนเสริมจึงเป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยเหลือนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้ให้สามารถอ่านออกเขียนได้ทัดเทียมเพื่อนทางหนึ่ง โรงเรียนจึงจัดกิจกรรมสอนเสริมจากการสอนปกติตามตารางเรียน เพื่อเติมเต็มความรู้ ทักษะ ประสบการณ์แก่นักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้ โดยมอบหมายให้ครูที่เลี้ยงนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้เป็นคนสอนเสริม นักเรียนกลุ่มนี้ สอนตามศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน ครูผู้สอนต้องเตรียมตัวเตรียมใจ ใส่ใจปฏิบัติงานบนพื้นฐานของความรักและเมตตา เสียสละ อดทน พัฒนาทักษะวิธีสอนให้เข้าถึงบรรยากาศการสอนเสริม ความต้องการเรียนรู้ที่แท้จริงที่จะ “เสริม” การเรียนรู้ของนักเรียนอย่างจริงจัง ดังความเห็นตอนหนึ่งของครูผู้สอน ได้กล่าวไว้ว่า

“...ส่วนในเวลาว่างจะมอบหมายครูที่เลี้ยงให้ช่วยในเรียนการฝึกอ่านฝึกเขียนและประสานกับผู้ปกครองเพื่อให้ช่วยสอดส่องดูแลในเรื่องการอ่านการเขียนหลังเลิกเรียนด้วย...”

(ครูมีจจา, 19 พฤศจิกายน 2556)

“...สำหรับในด้านกระบวนการจัดการเรียนร่วมของสถานศึกษาโรงเรียนมีการจัดการเรียนการสอนโดยมอบหมายให้ครูผู้สอนเน้นสอนภาษาไทยควบคู่ และนอกเวลาเรียนให้ครูที่เลี้ยงช่วยเหลือเรียนการอ่านการเขียน หาสื่อหาช่วยเหลือเด็ก...”

(ครูวันดี, 19 พฤศจิกายน 2556)

2.3 ความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง

มีการสร้างความร่วมมือกับทางผู้ปกครองอย่างใกล้ชิดในการติดตามผลและรายงานผลการเรียนของนักเรียนแต่ละคน การจัดการเรียนการสอนนักเรียนผู้บกพร่องทางการเรียนรู้จะดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพได้โดยยากลำบากหากไม่ได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครอง ตั้งแต่การนำบุตรหลานมาเข้าสมัครเรียนเพราะเชื่อถือในชื่อเสียงของโรงเรียน ตลอดจนเห็นความสำคัญของการศึกษาเล่าเรียนของบุตรหลานตนเอง ให้การยอมรับผลการ คัดกรองและการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program : IEP) สำหรับนักเรียนผู้บกพร่องทางการเรียนรู้ ผู้ปกครองยินดีให้ความร่วมมือในการกวดขันนักเรียนในการทำการบ้านและงานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมายจากครูผู้สอนเป็นประจำสม่ำเสมอทุกสัปดาห์ ตลอดจนให้ความร่วมมือในการได้จัดกิจกรรมต่าง ๆ ของทางโรงเรียนและส่งบุตรหลานตนเข้าร่วมกิจกรรมเสมอ ๆ ทำให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง จึงเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้การเรียนการสอนของสำหรับนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้นั้นประสบผลสำเร็จและการจัดกิจกรรมต่าง ๆ จากทางโรงเรียนได้รับความร่วมมือด้วยดีและมีประสิทธิภาพ ทำให้ผลการเรียนของนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้ได้รับการพัฒนาดีขึ้นเรื่อย ๆ และเด็กมีความกระตือรือร้นต่อการเรียน สามารถเรียนรู้ได้อย่างมีความสุข ดังความเห็นตอนหนึ่งของผู้ปกครอง ได้กล่าวไว้ว่า

“...ที่นำลูกเข้ามาเรียนที่โรงเรียนนาเชือกพิทยาสรรค์เพราะเป็นโรงเรียนที่อยู่ใกล้บ้านประหยัดค่าใช้จ่ายและปลอดภัยในการเดินทางมาโรงเรียนประกอบกับโรงเรียนนี้มีชื่อเสียงนักเรียนสอบเข้ามหาวิทยาลัยได้หลายคนในคณะที่ดี ๆ เลยอยากให้ลูกประสบความสำเร็จแบบนี้บ้างและที่สำคัญโรงเรียนนี้มีการส่งเสริมนักเรียนในทุกด้าน เห็นมีนักเรียนแลกเปลี่ยนมีทุนการศึกษาให้นักเรียนหลายทุนหลายประเภทครอบครัวยากจนเลยอยากให้ลูกได้บ้าง ในส่วนของบทบาทของโรงเรียนที่มีต่อชุมชนก็เห็นโรงเรียนเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชนดีมาก มีกิจกรรมในชุมชนบ่อยมากเห็นลูกที่บ้านก็ได้มาแต่งงานหน้าดินขบวนร่วมกิจกรรมกับโรงเรียนบ่อยมาก มีการรณรงค์ในกิจกรรมวันสำคัญร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ เท่าที่เห็นก็มีของ อบต. ของอำเภอ ที่ผ่านมาก็วันปียมหาราช ก็เห็นมาร้องรำทำเอนมาเต้นออกบอยผู้บริหารก็มีมนุษย์สัมพันธ์ดี...”

(นายเจ๊ก, 3 ธันวาคม 2556)

“...เท่าที่รับทราบมา โรงเรียนแห่งนี้ดูแลนักเรียนได้ดีและนักเรียนสอบเข้ามหาวิทยาลัยได้เยอะ ไปแข่งขันอะไรก็ได้รางวัลมากมายไม่ว่าจะแข่งขันด้านวิชาการ แข่งขันกีฬาเพราะเคยเห็นเด็กเรียนไม่เก่งแต่เก่งกีฬาก็สามารถประสบความสำเร็จได้เช่นกันจึงอยากให้ลูกเป็นแบบนั้นบาง สำหรับโรงเรียนแห่งนี้เป็น โรงเรียนประจำอำเภอที่เข้าร่วมกับชุมชนบ่อย และเป็น โรงเรียนเก่าแก่ที่มีชื่อเสียงมานานชุมชนจึงมั่นใจเมื่อนำลูกมาเรียนที่นี่เพราะเท่าที่เห็นมีการส่งเสริมสนับสนุนทุกอย่างจริงจังจึงไม่ผิดหวังที่ส่งลูกมาเรียนที่โรงเรียนนี้ ลูกชายเป็นเด็กที่ไม่ขยันเล่นมากกว่าเรียนจึงมารับทราบจากโรงเรียนที่เชิญมาพบเรื่องลูกชายอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ให้มาเซ็นเอกสารยอมรับลูกเป็นเด็กบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนจะได้หาวิธีการช่วยเหลือโดยขอความร่วมมือกับผมให้ช่วยดูแลกวาดล้างเรื่องการเรียนให้มากขึ้น คุณครูที่นี่ใจดีทุกท่าน วันนั้นที่มาครูเขาก็อธิบายให้ฟังถึงวิธีการสอนของการเรียนร่วมคือให้ลูกเรียนร่วมกับเพื่อน ๆ ในห้อง โดยไม่ได้แยกออกไปเรียนคนเดียวให้โดดเดี่ยว และที่สำคัญให้เพื่อนช่วยเพื่อนสิ่งนี้แหละสำคัญที่ทำให้ลูกผมไม่เป็นปมด้อยเหมือนเขาเป็นตัวถ่วงเพื่อน ๆ ในห้อง...”

(นางงามนิจ, 12 ธันวาคม 2556)

“...ที่เลือกให้ลูกมาเรียนที่โรงเรียนนี้เพราะใกล้บ้านประหยัดค่าใช้จ่ายและปลอดภัยเดินทางสะดวกปกติมารดมอเตอร์ไซด์ สำหรับชื่อเสียงของโรงเรียนแห่งนี้มีมานานแล้วเป็น โรงเรียนประจำอำเภอที่ก่อตั้งมานานประสบความสำเร็จในหลายด้าน มีส่วนร่วมในชุมชนหลากหลายกิจกรรมเท่าที่รับทราบถ้าองค์กรภายนอกของความร่วมมือ โรงเรียนไม่เคยขัดข้องตอบรับและให้ความร่วมมืออย่างดีตลอดมา รับทราบตลอดมาว่าลูกเป็นเด็กที่อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ก็ภูมิใจพอสมควรว่าลูกจะเรียนจบจะไปทำงานอะไรกับเขาได้ใหม่ตามประสาหัวอกคนเป็นพ่อเป็นแม่ห่วงลูกไปซะทุกเรื่องห่วงอนาคต พอลูกโรงเรียนขอความร่วมมือผู้ปกครอง ไปประชุมเพื่อเซ็นเอกสารว่าลูกเป็นเด็กพิเศษเพื่อหาวิธีช่วยเหลือลูกก็ยินดีร่วมมือกับทางโรงเรียนเพื่อให้ลูกมีพัฒนาการในการอ่านการเขียนเพิ่มขึ้น....”

(นางราตรี, 5 ธันวาคม 2556)

2.4 มีคณะกรรมการคัดกรองนักเรียน

โรงเรียนนาเชือกพิทยาสรรค์ แต่งตั้งคณะกรรมการคัดกรองนักเรียนตามหลักเกณฑ์ของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อจำแนกนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้ ให้ความช่วยเหลือต่าง ๆ ต่อไปนี้ในกระบวนการเรียนการสอน การดำเนินการเรียนร่วมให้มี

ประสิทธิภาพนั้นมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการเรียนรู้ของนักเรียนและการปรับสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องอันเป็นการส่งเสริมให้การเรียนร่วมดำเนินการบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ได้ สำหรับขั้นตอนดำเนินการในการจัดการเรียนร่วมโรงเรียน มีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 การสำรวจว่านักเรียนในชั้นเรียนแต่ละชั้นเรียนมีนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษจำนวนเท่าใด เป็นใครบ้างซึ่งเป็นหน้าที่ของครูผู้สอนที่ได้รับการแต่งตั้งสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนและสังเกตจากพฤติกรรมภายนอก โดยใช้แบบคัดกรองตามรูปแบบของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษบางประเภทสามารถสังเกตจากอาการและพฤติกรรมภายนอกได้ง่าย

ขั้นที่ 2 การคัดแยกและการวินิจฉัย ขั้นตอนต่อมาครูผู้สอน ทำการจัดประเภทนักเรียนด้วยการคัดแยก การคัดแยกเป็นการระบุว่านักเรียนมีลักษณะแตกต่างจากนักเรียนอื่นอย่างไร หากจัดประเภทได้จะทำให้ช่วยเหลือนักเรียนได้สะดวกขึ้นและมีประโยชน์ในการจัดแผนการให้ความช่วยเหลือทั้งนี้ไม่ได้ หมายความว่า จะสอนแยกจากกลุ่มเพื่อน นอกจากนี้ อาจทำการวินิจฉัยด้วย สำหรับการวินิจฉัยเป็นการพิจารณาลักษณะของนักเรียนในแนวลึก โดยละเอียดว่าเรามีปัญหาอย่างไรจะได้หาทางช่วยเหลือได้โดยละเอียด หลังจากคัดกรองเสร็จสรุปผลส่งรายชื่อให้กลุ่มงานบริหารวิชาการต่อไป เพื่อที่จะให้ผู้ปกครองมารับทราบหาแนวทางช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มนี้ต่อไป ดังคำสัมภาษณ์ของครูพี่เลี้ยง ตอนหนึ่งกล่าวว่า

“...สำหรับตัวดิฉัน ได้คัดกรองเด็กที่เข้ามาใหม่ทุกปีการศึกษา โดยใช้แบบคัดกรองของกระทรวงศึกษาธิการ ให้ครูผู้สอนสังเกตพฤติกรรมนักเรียนเป็นเวลาหนึ่งเดือนถ้าเด็กยังมีพฤติกรรมด้านการอ่านการเขียนช้าแบบเดิมให้สรุปผลมาเลยเพื่อจะได้จัดส่งรายชื่อเด็กไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ต่อไปเพื่อจัดสรรงบประมาณมาช่วยเหลือเด็กกลุ่มนี้ต่อไป...”

(ครูมะลิ, 19 พฤศจิกายน 2556)

“...สำหรับดิฉันมีส่วนร่วมในการคัดกรองนักเรียน โดยใช้เครื่องมือของโรงเรียนทดสอบนักเรียนก่อนจากนั้นคัดเด็กออกมาว่าเด็กคนไหนอ่านไม่คล่องเขียนไม่คล่องหรือเด็กคนไหนอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ ถ้าในกรณีหลังจะทำการคัดกรองอีกครั้งตามแบบของกระทรวงศึกษาธิการสังเกตนักเรียนเป็นเวลาหนึ่งเดือนก่อนที่จะสรุปว่านักเรียนเป็นเด็กที่บกพร่องทางการเรียนรู้...”

(ครูมานี, 21 พฤศจิกายน 2556)

“...สำหรับการคัดกรองนักเรียนให้ครูที่สอนช่วยกันสังเกตตามแบบคัดกรองของกระทรวงศึกษาธิการประมาณหนึ่งเดือน แล้วส่งให้คณะกรรมการคัดกรองสรุปผลรวบรวมรายชื่อว่าเป็นนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้ส่งให้กลุ่มงานวิชาการต่อไป จากนั้นจัดทำแผน IEP ให้ผู้ปกครองมารับทราบเพื่อทางโรงเรียนจะได้พัฒนานักเรียนกลุ่มนี้ต่อไป...”

(ครูวันดี, 19 พฤศจิกายน 2556)

2.5 มีการวัดประเมินผลตามสภาพจริง

ครูผู้สอนใช้วิธีการประเมินนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้ตามสภาพจริง เป็นการประเมินที่เน้นให้ผู้เรียนปฏิบัติได้ในสถานการณ์จริงหรืออาจจะให้ผู้เรียนไปปฏิบัติ นอกห้องเรียนหรือที่บ้าน เช่น มอบหมายงานให้ทำน้อย ๆ แล้วเก็บผลงานไว้ โดยอาจจะเก็บ ในแฟ้มสะสมงาน แล้วครูเรียกมาประเมินภายหลังและสามารถประเมินผู้เรียนได้หลายมิติ เช่น ทักษะ ความรู้ ความสามารถ การคิด และคุณลักษณะต่าง ๆ วิธีการที่ใช้ประกอบการประเมินตามสภาพจริงมีหลากหลาย สรุปได้ดังนี้

1. การสังเกต
2. การสัมภาษณ์
3. การตรวจงาน
4. การรายงานตนเองของนักเรียน
5. การบันทึกจากผู้ที่เกี่ยวข้อง
6. การใช้ข้อสอบแบบเน้นการปฏิบัติจริง
7. การประเมินโดยใช้แฟ้มสะสมงาน

ซึ่งการให้คะแนนของครูผู้สอน มีการประเมินตามสภาพจริงให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากสภาพจริง พบว่าครูผู้สอนจะประเมินทั้งเด็กปกติและเด็กที่บกพร่องทางการเรียนรู้ให้ตรงตามตัวชี้วัด ดังคำสัมภาษณ์ของครูผู้สอน ตอนหนึ่งกล่าวว่า

“...สำหรับดิฉันเองไม่เคยได้เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับเด็กพิเศษแต่มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันทุกเดือนกับครูที่รับผิดชอบโครงการเพื่อรับทราบแนวนโยบายการปฏิบัติที่เหมือนกันไปในทิศทางเดียวกัน โดยตั้งเป้าไว้ที่ตัวเด็กนักเรียน สำหรับการสอนในเริ่มแรก อาจจะยังไม่เข้าใจลึกซึ้งแต่พอสอน ๆ ไปนานเข้าเริ่มเห็นแนวทางในการพัฒนาเด็กกลุ่มนี้ เพราะการศึกษาเด็กรายกรณีจะทำให้จัดกลุ่มปัญหาเด็กได้ใกล้เคียงกัน สอนได้แนวใกล้เคียงกัน

ง่ายต่อการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนและไม่ทำให้เด็กรู้สึกว่าคุณแตกต่างเป็นปมค้อยหรือตัวถ่วง รูปแบบในการวัดและประเมินตามสภาพจริงตรงตามตัวชี้วัด นักเรียนในกลุ่มนี้มีพัฒนาการในด้านการอ่านการเขียนดีขึ้น...”

(ครูเพ็ญจันทร์, 14 พฤศจิกายน 2556)

“...ผลจากการสอนอย่างทุ่มเทให้ในเวลาเรียนและนอกเวลาเรียนทำให้เด็กกลุ่มนี้มีพัฒนาการด้านการเรียนดีขึ้น อ่านได้มากเขียนได้มากขึ้นเพราะได้รับความร่วมมือที่ดีจากที่บ้านเด็กด้วย ในส่วนของสถานศึกษามีการสนับสนุนด้านงบประมาณให้ครูจัดทำสื่อการสอนนำมาพัฒนาเด็กบดพร่องทางการเรียนรู้ มีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงตรงตามตัวชี้วัดทุกประการ...”

(ครูมะลิ, 19 พฤศจิกายน 2556)

3. ด้านบทบาทของผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองในการจัดการเรียนร่วม

3.1 บทบาทของผู้บริหาร

3.1.1 จัดประชุมติดตามความก้าวหน้าและแลกเปลี่ยนเรียนรู้

โรงเรียนจัดประชุมครูเป็นประจำทุกเดือนเพื่อติดตามความก้าวหน้าและแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์และการแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในกระบวนการเรียนการสอน โดยได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารด้วยดี ในการจัดหางบประมาณมาสนับสนุน ด้านวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ และมีการติดตามประเมินผลนักเรียนเป็นรายบุคคลจากสภาพที่เป็นจริง เมื่อโรงเรียนกำหนดนโยบายในการจัดการเรียนร่วมแนวทางการดำเนินงานจัดสรรงบประมาณบทบาทและหน้าที่ของครูในโรงเรียน และรูปแบบในการจัดการเรียนร่วม คณะกรรมการจัดการเรียนร่วมประจำโรงเรียน ประชุมกำหนดนโยบายและแนวทางการดำเนินงานในการจัดการเรียนรวมเรียบร้อยแล้วทางโรงเรียนต้องจัดการประชุมชี้แจงถึงนโยบายของโรงเรียนและมอบหมายหน้าที่ให้ครูที่เกี่ยวข้องโดยให้ถือเป็นปริมาณงาน พร้อมทั้งให้ทุกคนมีโอกาสแสดงความคิดเห็นและร่วมเป็นเจ้าของโครงการ นอกจากนี้โรงเรียนต้องประชาสัมพันธ์โครงการให้บุคคลที่เกี่ยวข้องรับทราบเกี่ยวกับนโยบาย ประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองนักเรียน ที่บดพร่องทางการเรียนรู้ได้รับทราบ ครูต้องเป็นที่ปรึกษาซึ่งกันและกัน โดยทำงานรวมกันเป็นทีม นอกจากนี้โรงเรียนหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดให้มีการอบรม ประชุมสัมมนา ให้แก่ผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้รับผิดชอบการจัดการศึกษาพิเศษอย่างต่อเนื่อง ให้สามารถจัดกิจกรรม

การเรียนการสอนได้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของนักเรียนแต่ละคนได้อย่างเหมาะสม โรงเรียนมีการวางแผนร่วมกันระหว่างผู้บริหาร โรงเรียน ครู และผู้ปกครอง เพื่อพิจารณาความพร้อมของเด็กในด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา สำหรับเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการจัดการศึกษาที่เหมาะสมตามศักยภาพและความต้องการพิเศษของแต่ละคน นอกจากนี้โรงเรียนจะต้องมีการประสานงานในการส่งต่อเด็กที่มีความบกพร่องในระดับมากหรือรุนแรงไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาพิเศษ เพื่อเข้ารับการฟื้นฟูบำบัดตามสภาพความบกพร่องของแต่ละคน ทั้งนี้ เพื่อให้เด็ก ได้รับประโยชน์สูงสุดในการได้รับการพัฒนาอย่างเหมาะสมต่อไป ดังคำสัมภาษณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตอนหนึ่งกล่าวว่า

“...มีการประชุมวางแผนการจัดการเรียนการสอนแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันทุกเดือนเพื่อให้โรงเรียนได้รับทราบปัญหาหาแนวทางแก้ไขต่อไป มีการนิเทศกำกับติดตามประเมินผลอย่างสม่ำเสมอทางงบประมาณจากแหล่งต่าง ๆ มาสนับสนุนโดยได้จากเงินอุดหนุนของโรงเรียนส่วนหนึ่ง ส่วนหนึ่งได้จาก สพฐ. มาช่วยในการพัฒนาเด็กกลุ่มนี้ ในโรงเรียนได้จัดการเรียนร่วม โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเน้นครูผู้สอนให้อาใจใส่เด็กกลุ่มนี้เป็นพิเศษ...”

(ผู้บริหารสถานศึกษา, 15 พฤศจิกายน 2556)

“...มีการประชุมประชุมเดือนทุกเดือนการขับเคลื่อนในเรื่องนี้จะดำเนินการไปด้วยดีต้องได้รับความร่วมมือจากฝ่ายบริหารที่ต้องใส่ใจทุกรายละเอียด มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับในหมู่เพื่อนครู และเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการจัดการศึกษาในทุกด้าน ในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของคณะกรรมการจัดการเรียนร่วมจึงได้มีโอกาสเข้ารับการอบรมทั้งของหน่วยงานต้นสังกัดจัดและหน่วยงานอื่นจัด ทำให้มีความรู้ในเรื่องนี้พอสมควรและได้นำความรู้ที่ได้เข้ารับการอบรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนครูอยู่เสมอ สำหรับกลวิธีที่นำมาสอนเด็กที่บกพร่องทางการเรียนรู้ตัวเองก็ได้พัฒนาวิธีการและนำวิธีการสอนแบบใหม่มาทดลองใช้สอนนักเรียนอยู่เสมอเพื่อให้นักเรียนไม่จำกัดกับการเรียนแบบเดิม ๆ...”

(ครูมัธยม, 19 พฤศจิกายน 2556)

3.1.2 สนับสนุนจัดสรรงบประมาณอย่างเพียงพอ

งบประมาณของโรงเรียนนาเชือกพิทยาสรรค์ ได้รับการจัดสรรตามกฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์ ดังนั้นไม่ว่าจะเป็นนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษหรือ

นักเรียนปกติ เมื่อมาอยู่ในโรงเรียนเดียวกัน อยู่ภายใต้การนำของผู้บริหารคนเดียวกัน ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องจัดสรรงบประมาณเพื่อการจัดการเรียนร่วมด้วย ทั้งในด้านอาคารสถานที่ สื่อ เครื่องมือ อุปกรณ์ วัสดุ ครุภัณฑ์ ค่าซ่อมแซมและบำรุงรักษา ตลอดจนงบประมาณสำหรับการบริการพิเศษที่จำเป็นจะต้องจัดให้นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ เช่น สิ่งอำนวยความสะดวก เทคโนโลยี สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ห้องเสริมวิชาการ ค่าใช้สอยตอบแทน และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ งบประมาณอาจได้มาจากงบประมาณจากรัฐบาล มูลนิธิ สมาคมหรือองค์กรต่าง ๆ และผู้มีจิตศรัทธา จากการศึกษา โดยเน้นการใช้งบประมาณที่ได้รับอย่างประหยัดคุ้มค่าและเกิดประโยชน์ต่อพัฒนานักเรียนมากที่สุด ดังคำสัมภาษณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตอนหนึ่งกล่าวว่า

“...ที่สำคัญโรงเรียนมีงบประมาณเพียงพอที่จะจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนยังได้งบประมาณสนับสนุนจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ที่เป็นศูนย์ภาษาไทยของสำนักงานทำให้โรงเรียนสามารถจัดการเรียนการสอนนักเรียนกลุ่มนี้ได้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ในฐานะที่เป็นผู้บริหารมีการสนับสนุนการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม โดยจัดหางบประมาณของโรงเรียนมาสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ ให้ครูที่เลี้ยง ครูเข้ารับการอบรมสัมมนาศึกษาดูงานการจัดการเรียนร่วมเพื่อให้มีการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ รวมทั้งสนับสนุนสื่อ เทคโนโลยีที่ทันสมัยให้เด็กได้เรียนรู้ ทักษะคิดต่อเด็กกลุ่มนี้ไม่ถือว่าเป็นภาระแต่เป็นความจำเป็นที่ต้องช่วยเหลือเป็นพิเศษเพราะเด็กกลุ่มนี้มีจำนวนไม่น้อยในโรงเรียน อาจทำให้ภาพรวมส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำลงจบออกไปเป็นปัญหาของสังคมช่วยเหลือตนเองไม่ได้ เมื่อเรารู้ปัญหาต้องรีบหาทางแก้ไขเมื่อเขามาอยู่กับเราก็เปรียบเหมือนลูกเหมือนหลานเหมือนคนในครอบครัวพ่อแม่ฝากฝังมาเราต้องช่วยเหลือจัดหาวิธีการมาทำให้เขาอ่านออกเขียนได้ใช้ชีวิตเหมือนคนปกติในสังคมได้ต่อไป...”

(ผู้บริหารสถานศึกษา, 15 พฤศจิกายน 2556)

“...ในด้านกระบวนการจัดการเรียนร่วมของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นตัวจักรสำคัญในการขับเคลื่อนการสอนนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้ ต้องให้ความสำคัญกับการสอนภาษาไทยในทุกระดับชั้นทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ให้การสนับสนุนครูให้มีกำลังใจในการจัดการเรียนการสอนโดยการจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอ ที่สำคัญต้องมีการนิเทศติดตามผลอย่างเสมอ จริงจัง...”

(ครูสุทิน, 26 พฤศจิกายน 2556)

3.1.3 สร้างแรงจูงใจและให้ความสำคัญบุคลากร

ผู้บริหารสถานศึกษามีส่วนสำคัญอย่างยิ่งที่ต้องสร้างแรงจูงใจให้ครูและบุคลากรที่มีส่วนร่วมในการสอนนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้ ในการพัฒนาจัดการเรียนร่วมของโรงเรียน ดังคำสัมภาษณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตอนหนึ่งกล่าวว่า

“...จัดหาสื่ออุปกรณ์ให้เพียงพอแก่นักเรียน หาเทคโนโลยีที่หลากหลายมาให้บริการให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม โดยมีครูควบคุมดูแล กำกับอย่างใกล้ชิด สร้างแรงจูงใจให้กับครูผู้สอนด้วยการสร้างความตระหนักให้เห็นความสำคัญของเด็กบกพร่องทางการเรียนรู้กลุ่มนี้ มีการประชุมวางแผนการจัดการเรียนการสอนแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันทุกเดือนเพื่อให้โรงเรียนได้รับทราบปัญหาหาแนวทางแก้ไขต่อไป มีการนิเทศกำกับติดตามประเมินผลอย่างสม่ำเสมอหางบประมาณจากแหล่งต่าง ๆ มาสนับสนุน โดยได้จากเงินอุดหนุนของโรงเรียนส่วนหนึ่ง ส่วนหนึ่งได้จาก สพฐ.มาช่วยในการพัฒนาเด็กกลุ่มนี้...”

และครูถือว่ามีความสำคัญมาก ครูต้องจัดกิจกรรม การเรียนการสอนให้กับลูกศิษย์ เติบโตและพัฒนาเป็นสมาชิกของชุมชน สังคมที่มีคุณธรรม จริยธรรม มีค่านิยมอันพึงประสงค์และสามารถดำเนินชีวิตอยู่สังคมได้อย่างมีความสุข มีคุณภาพการสนับสนุนการปฏิบัติงานของครู เพื่อให้ครูมีความสุข มีความพึงพอใจและมีความเชื่อมั่นในการปฏิบัติงาน ได้แก่ การสนับสนุนงบประมาณในการจัดทำสื่อการสอน การสนับสนุนทรัพยากรทำให้มีความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน การสนับสนุนด้านเทคโนโลยี และการสนับสนุนอาคารสถานที่ ในการปฏิบัติงาน ดังคำสัมภาษณ์ของครูผู้สอน ตอนหนึ่งกล่าวว่า

“...สร้างแรงจูงใจให้กับเพื่อนครูที่สอนด้วยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในหมวดภาษาไทยมีการอภิปรายปัญหา ใช้สื่อการสอนที่พัฒนาสร้างขึ้นร่วมกัน เน้นย้ำว่าการสอนเด็กที่บกพร่องทางการเรียนรู้ต้องมีใจรัก เสียสละ อดทน ใจเย็น จึงจะทำให้ผลการสอนออกมาดี นักเรียนมีพัฒนาการดีขึ้น เน้นการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงตรงตามหลักสูตรสถานศึกษา ในด้านกระบวนการจัดการเรียนร่วมของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นตัวจักรสำคัญในการขับเคลื่อนการสอนนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้ ต้องให้ความสำคัญกับการสอนภาษาไทยในทุกระดับชั้นทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ให้การสนับสนุนครูให้มีกำลังใจในการจัดการเรียน การสอน โดยการจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอ ที่สำคัญต้องมีการนิเทศติดตามผล

อย่างเสมอ จริงจัง มีการประสานและขอความร่วมมือกับผู้ปกครองให้ความช่วยเหลือนักเรียน
เรื่องการบ้านการอ่านการเขียน อย่างสม่ำเสมอ...”

(ครูสุทิน, 26 พฤศจิกายน 2556)

3.1.4 จัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

โรงเรียนนาเชือกพิทยาสรรค์จัดให้มีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยเฉพาะนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้ มีการคัดกรองนักเรียนมีประโยชน์ต่อครูที่ปรึกษา ในการหาวิธีดูแลช่วยเหลือนักเรียน ได้ถูกต้องและความชัดเจน โดยมีเป้าหมายเพื่อการแก้ไข ปัญหาของนักเรียน ซึ่งผลการคัดกรองนักเรียนผู้อำนวยการเน้นที่ครูที่ปรึกษาจะต้องระมัดระวัง อย่างยิ่งที่จะไม่ทำให้นักเรียนรับรู้ได้ว่าตนถูกจัดกลุ่มอยู่ในกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา ซึ่งมีความแตกต่าง จากกลุ่มปกติ โดยเฉพาะนักเรียนวัยรุ่นที่มีความไวต่อการรับรู้ (Sensitive) แม้นักเรียนจะรู้ตัว ดีว่า ขณะนี้ตนมีพฤติกรรมอย่างไรหรือประสบกับปัญหาใดก็ตามและเพื่อเป็นการป้องกันการ ล้อเลียนในหมู่เพื่อนอีกด้วย ดังนั้นครูที่ปรึกษาในแต่ละระดับชั้นจะเก็บผลการคัดกรองนักเรียน เป็นความลับ มีการประสานงานกับผู้ปกครองเพื่อการช่วยเหลือนักเรียน ก็ควรระมัดระวังการ สื่อสารที่ทำให้ผู้ปกครองเกิดความรู้สึกว่า บุตรหลานของตนถูกจัดอยู่ในกลุ่มที่ผิดปกติแตกต่าง จากเพื่อนนักเรียนอื่น ๆ ซึ่งอาจมีผลเสียต่อนักเรียนภายหลังในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครูที่ ปรึกษาให้ความเอาใจใส่กับนักเรียนทุกคนเท่าเทียมกัน แต่สำหรับนักเรียนกลุ่มที่บกพร่อง ทางการเรียนรู้ต้องดูแลใส่ใจอย่างใกล้ชิดและหาวิธีการช่วยเหลือ ทั้งการป้องกันและแก้ไข ปัญหา โดยไม่ปล่อยปละละเลยนักเรียนจนกลายเป็นปัญหาสังคม การป้องกันและแก้ไขปัญหา ของนักเรียนจึงเป็นภาระงานที่ยิ่งใหญ่และมีคุณค่าอย่างมาก ในการพัฒนานักเรียนให้เติบโต เป็นบุคคลที่มีคุณภาพของสังคมต่อไป นอกจากนี้ทุกครั้งที่มีการช่วยเหลือนักเรียน ครูที่ปรึกษาจะมีการบันทึกไว้เป็นหลักฐานด้วยระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนได้ ดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียน อย่างมีขั้นตอน พร้อมด้วยวิธีการและเครื่องมือการทำงานที่ ชัดเจน โดยมีครูที่ปรึกษาเป็นหลักในการปฏิบัติงานมีองค์ประกอบและกระบวนการดำเนินงาน ที่สำคัญ 5 ประการ คือ

1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล
2. การคัดกรองนักเรียน
3. การส่งเสริมนักเรียน
4. การป้องกันและแก้ไขปัญหา

5. การส่งต่อ

ดึงคำสัมภาษณ์ของครูผู้สอน ตอนหนึ่งกล่าวว่า

“...หาเพื่อนช่วยเพื่อนเขาจะได้มีที่ปรึกษาไม่เบื่อหน่าย พุคทำความเข้าใจกับเด็ก ให้เด็กยอมรับความจริงในเรื่องที่เขาอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ จัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเข้ามาช่วยเหลือ ประสานกับผู้ปกครองเพื่อคอยช่วยอีกแรง ในการผลิตสื่อการสอนร่วมกันกับคณะครูในระดับชั้นเดียวกันช่วยกันผลิตสื่อ นำไปใช้ประโยชน์ในการสอนร่วมกัน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เสริมแรงสร้างกำลังใจกันในการสอนนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้ ในการสอนเด็กที่บกพร่องทางการเรียนรู้ครูผู้สอนต้องมีความเอาใจใส่ มีความรับผิดชอบหาเทคนิคในการสอนด้านภาษาไทยเป็นอย่างดี เพื่อให้เด็กไม่เบื่อหน่ายเกิดการเรียนรู้...”

(ครูรัชชาติ, 19 พฤศจิกายน 2556)

3.1.5 จัดหาแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียน

โรงเรียนนาเชือกพิทยาสรรค์ มีการปรับภูมิทัศน์ให้สวยงาม สะอาด ร่มรื่น ปรับปรุงสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนให้สวยงาม มีการถ่ายเทของอากาศ และแสงสว่างเพียงพอ จัดสภาพห้องเรียนให้มีเครื่องมือ สื่อ วัสดุและอุปกรณ์ครบครัน โรงเรียนมีความพร้อมด้านอาคารสถานที่สภาพแวดล้อมทางกายภาพควบคู่กับการเตรียมความพร้อมด้านบุคลากร สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา จัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน โดยให้เด็กบกพร่องทางการเรียนรู้มีส่วนร่วมในการดูแลรักษา โรงเรียนจัดแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนเพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ ดังนี้

1) แหล่งเรียนภายในโรงเรียน

1.1) กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

1.1.1) ห้องสนุกกันคณิตศาสตร์

1.1.2) ห้องคลินิกคณิตศาสตร์

1.2) กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา

1.2.1) เรือนสุขภาพ

1.2.2) ห้องปฏิบัติการ อย.น้อง

1.2.3) ห้องปฏิบัติการนวดแผนไทย

1.3) กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

1.3.1) ศูนย์คุณธรรม

- 1.3.2) ห้องวัฒนธรรม
- 1.3.3) แหล่งเรียนรู้ธนาคารโรงเรียนนาเชือกพิทยาสรรค์
- 1.4) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
 - 1.4.1) ศูนย์ปฏิบัติการภาษาไทย
 - 1.4.2) แหล่งเรียนรู้สวนวรรณคดี
- 1.5) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ
 - 1.5.1) ห้องคลินิกภาษา
 - 1.5.2) แหล่งเรียนรู้สถานภาษา
- 1.6) กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์
 - 1.6.1) ห้องเรียนคุณภาพวิทยาศาสตร์
 - 1.6.2) แหล่งเรียนรู้เครื่องต้มสมุนไพร
 - 1.6.3) ห้องปฏิบัติการฟิสิกส์ เคมี ชีววิทยา
- 1.7) กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปศึกษา
 - 1.7.1) ห้องปฏิบัติการศิลปะ
 - 1.7.2) ห้องปฏิบัติการดนตรี
 - 1.7.3) ห้องปฏิบัติการนาฏศิลป์
- 1.8) กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี
 - 1.8.1) ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์
 - 1.8.2) ห้องปฏิบัติการอาหาร
 - 1.8.3) ห้องปฏิบัติการอุตสาหกรรม
- 1.9) แหล่งเรียนรู้อื่น ๆ ในโรงเรียน
 - 1.9.1) ห้องสมุด
 - 1.9.2) ห้องแนะแนว
 - 1.9.3) แหล่งเรียนรู้งานบริการและส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการ
- 2) แหล่งเรียนนภายนอกโรงเรียน
 - 2.1) แหล่งเรียนรู้ด้านศิลปะ/ประเพณี/วัฒนธรรม ได้แก่ วัด ออบต.
 - 2.2) แหล่งเรียนรู้ด้านอาชีพ ได้แก่ อาชีพเกษตรกรรม ค้าขาย ช่างไม้

หมู่บ้าน

ช่างซ่อม

- 2.3) แหล่งเรียนรู้หน่วยงานราชการ ได้แก่ สถานีอนามัย
โรงพยาบาล สถานีตำรวจ ที่ดินอำเภอ เกษตรอำเภอ
- 2.4) แหล่งเรียนรู้ด้านศาสนา ได้แก่ ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมอำเภอนาเชือก
วัดป่าหนองคู ห้องสมุดประชาชน วัดในอำเภอนาเชือก
- 2.5) แหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้แก่ ศูนย์ศิลปาชีพโคกก่อ
กลุ่มแม่บ้านวิทยากรท้องถิ่น
- 2.6) แหล่งเรียนรู้อื่น ๆ เช่น เขตห้ามล่าสัตว์ป่าควนลำพัน ศูนย์พัฒนา
จิตจังหวัดมหาสารคาม ศูนย์ OTOP

ดังกล่าวนี้

“...จัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กบกพร่องทางการเรียนรู้โดยเด็กปกติ
จะส่งงานตามที่สอนส่วนเด็กพิเศษกลุ่มนี้จะสอน โดยมอบหมายงานให้น้อยลงและให้ปฏิบัติ
จริง มีการฝึกอ่านฝึกเขียนอย่างสม่ำเสมอทั้งที่โรงเรียนและที่บ้าน มีสมุดบันทึกพัฒนาของเด็ก
เพื่อหม่ปีการศึกษาให้รายงานผู้อำนวยการ และผู้ปกครองรับทราบต่อไป ส่วนในเวลาว่าง
ดิฉันจะหาหนังสือนิทาน เรื่องสั้น มาไว้ให้นักเรียนได้อ่าน พุดแบบเป็นกันเองกับเค้าเมื่อใดที่
เขาส่งงานจะตรวจแก้ไขให้คะแนนทันที เสริมแรงให้กับเขาทุกครั้ง หาสื่อในเว็บไซด์ต่าง ๆ มา
รวบรวมให้เขาได้เข้าไปศึกษา เน้นให้เด็กลงมือทำจริง ส่วนแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนมี
หลากหลาย เช่น ต้นไม้พุดได้ มุมสื่อในห้องเรียนต่าง ๆ ป้ายนิเทศ เป็นต้น...”

(ครูจิตรา, 12 พฤศจิกายน 2556)

3.1.6 นิเทศติดตามผลการสอนของครู

กลุ่มงานบริหารวิชาการ มีการนิเทศการสอนครูที่สอนนักเรียนที่บกพร่อง
ทางการเรียนรู้เป็นระยะ ๆ เพื่อติดตามการสอน การนิเทศเป็นกระบวนการพัฒนาครูให้มี
คุณภาพทันต่อสถานการณ์ นโยบายการศึกษา หลักสูตร และองค์ประกอบต่าง ๆ การนิเทศที่ดี
จะต้องสร้างบรรยากาศการมีมนุษยสัมพันธ์อันดีต่อกัน การทำงานเป็นทีม ครูผู้สอนสามารถจัด
บรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียนการสอน การอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียน มีการใช้
กระบวนการวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ โดยการนิเทศการจัดกิจกรรมการเรียน
การสอนมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาคุณภาพของครู โดยผู้นิเทศจะให้ข้อมูลแก่ผู้สอนในการ
ปรับปรุงการเรียนการสอนและให้ผู้สอนได้พัฒนาความรู้ความสามารถในด้านการสอน เพื่อ
พัฒนาคุณภาพของนักเรียนเป็นการส่งเสริมประสิทธิภาพด้านวิชาการของสถานศึกษาและ

ปรับปรุงคุณภาพด้านการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจแก่ผู้สอนให้มีความมั่นใจในการปฏิบัติการสอน และจุดประสงค์เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคลากรในการทำงานร่วมกัน และประโยชน์ของการนิเทศการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สำคัญ ได้แก่ ช่วยพัฒนาคุณภาพครู ช่วยพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ช่วยพัฒนางานด้านวิชาการภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพ ช่วยสร้างขวัญและกำลังใจและความมั่นใจให้กับครู และช่วยสร้างความสัมพันธ์ที่ดีให้กับบุคลากร โดยมีผู้อำนวยการเป็นตัวจักรสำคัญในการขับเคลื่อน ดังคำสัมภาษณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตอนหนึ่งกล่าวว่า

“...สร้างแรงจูงใจให้กับครูผู้สอนด้วยการสร้างความตระหนักให้เห็นความสำคัญของเด็กบกพร่องทางการเรียนรู้กลุ่มนี้ มีการประชุมวางแผนการจัดการเรียนการสอนแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันทุกเดือนเพื่อให้โรงเรียนได้รับทราบปัญหาหาแนวทางแก้ไขต่อไป มีการนิเทศกำกับติดตามประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ...”

(ผู้บริหารสถานศึกษา, 15 พฤศจิกายน 2556)

และครูผู้สอน กล่าวไว้ตอนหนึ่งกล่าวว่า

“...ส่วนกระบวนการจัดการเรียนร่วมของสถานศึกษาผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นตัวหลักในการบริหารจัดการต้องเสริมแรงครูผู้สอน หากสื่อ อาคารสถานที่ แหล่งเรียนรู้งบประมาณอย่างเพียงพอเพียงมาบริหารจัดการกับเด็กกลุ่มนี้ให้มีการพัฒนาขึ้นเพราะ จะมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของโรงเรียน การนิเทศติดตามอย่างจริงจังและให้ความช่วยเหลือครูผู้สอนทุกระดับชั้น เน้นการสอนภาษาไทยให้มีการบูรณาการในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ในห้องที่มีเด็กบกพร่องทางการเรียนรู้เรียนร่วมเพื่อให้เขาเกิดการพัฒนาเรียนรู้ทันเพื่อนต่อไป และมีการวัดประเมินผลตามสภาพจริงตรงตามตัวชี้วัด ใช้วิธีการวัดที่หลากหลาย...”

(ครูพรทิพย์, 26 พฤศจิกายน 2556)

3.2 บทบาทของครู

3.2.1 ครูอบรมและพัฒนาตนเอง

โรงเรียนสนับสนุนครูผู้สอนให้เข้ารับการอบรมสัมมนาศึกษาดูงาน การจัดการเรียนร่วมเพื่อให้มีการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ ปรับวิธีการสอนให้เหมาะสมกับสภาพของนักเรียนผู้บกพร่องทางการเรียนรู้ ตลอดจนส่งเสริมนักเรียนในการทำกิจกรรมตามความสามารถความถนัดและส่งเสริมการแสดงออกของนักเรียน โดยส่งเข้าประกวดแข่งขันงาน

ศิลปหัตถกรรมและได้รับรางวัลมาแล้วหลายรางวัล สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ถือเป็นปัจจัยที่มีส่วนทำให้โรงเรียนประสบความสำเร็จทั้งในแง่ของ โรงเรียนและตัวบุคคลอันได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอน ครูพี่เลี้ยง และตัวนักเรียนเองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้นและสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีความสุข ได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหาร โรงเรียนในการสนับสนุนงบประมาณและจัดฝึกอบรมให้มีความรู้เกี่ยวกับการเรียนการสอนและ/หรือมีการพัฒนาตนเอง เพื่อให้สามารถจัดการการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังคำสัมภาษณ์ของครูพี่เลี้ยง ตอนหนึ่งกล่าวว่า

“...จากการที่โรงเรียนมีความพร้อมจึงได้รับจากคัดเลือกให้เป็นโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมและที่สำคัญยังเป็นศูนย์ภาษาไทยของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 26 เริ่มแรกที่เป็น โรงเรียนแกนนำก็ดำเนินการติดขัดถึงขั้นมีปัญหาเพราะยังไม่ระบบการสอนว่าต้องทำอะไรครูยังไม่มีความเข้าใจจนผู้อำนวยการได้ส่งครูเข้ารับการอบรมและนำมาขยายผลทำให้ครูเริ่มเข้าใจว่าการจัดการเรียนร่วมว่ามีลักษณะอย่างไร แต่ละคนจึงนำมาปรับการสอนของตนเองให้มีสองระบบสำหรับห้องที่มีเด็กบกพร่องทางการเรียนรู้เรียนร่วมด้วยและปรับเกณฑ์การวัดผลให้ลดต่ำลงมาอีกระดับหนึ่งเพื่อให้เด็กมีผลสัมฤทธิ์เพิ่มขึ้นในตัวดิฉันเองมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการเรียนร่วมจากการไปอบรมและจากการศึกษาจากตำราในเว็บต่างๆและสังเกตเด็กกลุ่มนี้ทำให้พอเข้าใจและคิดหาวิธีการสอนที่เหมาะสมกับเด็ก ...”

(ครูมะลิ, 19 พฤศจิกายน 2556)

“...ดิฉันเป็นหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเป็นคนนำเช็กรด้วย จึงทุ่มเทกับงานตรงนี้อย่างจริงจัง และโรงเรียนได้รับการคัดเลือกจาก สพม.26 ให้เป็นโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม ได้เข้ารับการพัฒนาด้วยการอบรมเกี่ยวกับเด็กพิการหลายครั้งจากหน่วยงานต่าง ๆ ทำให้มีความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมเป็นอย่างดี ว่าเป็นการจัดการเรียนให้เด็กปกติเรียนร่วมกับเด็กพิเศษเรียนด้วยกันทั้งวันทุกคาบเรียน จัดเวลาว่างให้เด็กได้ฝึกอ่าน ฝึกเขียนด้วย เด็กบกพร่องทางการเรียนรู้ถือว่าเป็นเด็กที่น่าสงสารครูผู้สอนต้องไม่ถือว่าเป็นภาระแต่เป็นหน้าที่ของครูที่ต้องการเห็นศิษย์อ่านออกเขียน ได้ด้วยกระบวนการต่างๆเพื่อให้เขาได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่สามารใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุขอย่างคนปกติ...”

(ครูสุทิน, 26 พฤศจิกายน 2556)

3.2.2 ครูมีเทคนิคในการสอนที่หลากหลาย

ครูผู้สอนเลือกใช้วิธีสอนที่มีประสิทธิภาพ มีวิธีการจัดการเรียนการสอน ด้วยวิธีและเทคนิคการสอนที่หลากหลายโดยให้นักเรียนปกติมีส่วนดูแลช่วยเหลือ แบบเพื่อน ช่วยเพื่อน พี่ช่วยน้อง จัดกิจกรรมการเรียนการสอน จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน มีการนำสื่อการเรียนการสอนและเทคโนโลยีจากอินเทอร์เน็ตและเว็บเครือข่ายทางสังคมมาใช้ให้เป็นประโยชน์ในการเรียนรู้ จัดกิจกรรมการสอนเสริมให้นักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้ทุกคน โดยใช้ช่วงเวลาว่างประจำวัน ในแต่ละสัปดาห์ จัดกิจกรรมสอนเสริมเพื่อพัฒนาศักยภาพของนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้ โดยจัดให้เหมาะสมกับความต้องการของนักเรียนแต่ละคนและคำนึงถึงความแตกต่างของนักเรียนเป็นรายคนด้วย ดังคำสัมภาษณ์ของครูผู้สอน ตอนหนึ่งกล่าวว่า

“...รูปแบบในการจัดการเรียนการสอนของดิฉันสำหรับเด็กกลุ่มนี้เริ่มแรก คือ การพูดคุยกับเขาให้เขาปรับตัวเข้ากับเราไว้ใจเรา ในคาบเรียนมอบหมายงานที่ง่ายไม่มากให้แล้วเสร็จในคาบเรียนตรวจให้คะแนน เสริมแรงเขาประจำ หาเพื่อนในชั้นเรียนช่วยในการเรียนของเขาเวลาที่เขามีปัญหา สื่อการเรียนการสอนถ้ามีเวลาว่างก็จะผลิตเพิ่มอย่างพวกบัตรคำ บัตรภาพ หาเว็บไซต์ด้านการอ่านการเขียนมาให้เขาได้เข้าไปค้นหาฝึกฝน ทานิทานหนังสือมาให้เขาได้อ่าน ในเวลาว่างมอบหมายหน้าที่พิเศษให้เขามาทำความสะอาดห้องพักครู...การสอนเด็กกลุ่มนี้ต้องใช้ความอดทนความพยายามใจต้องเย็นเพราะเขาจะช้าแล้วบางคนจะขี้เกียจที่จะมาฝึกฝน ต้องหาทุกวิถีทางเพื่อจูงใจให้เขาสนุกสนานในการเรียนให้ได้ ตัวดิฉันจะใช้วิธีมอบหมายงานน้อยๆ ให้แล้วเสร็จใจคาบเรียนตรวจให้คะแนนทันทีและจะมีสมุดบันทึกพัฒนาการเด็กกลุ่มนี้ไว้ต่างหาก...”

(ครูนิภา, 12 พฤศจิกายน 2556)

“...ดิฉันมีรูปแบบในการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กบกพร่องทางการเรียนรู้โดยเด็กปกติจะส่งงานตามที่สอนส่วนเด็กพิเศษกลุ่มนี้จะสอนโดยมอบหมายงานให้น้อยลงและให้ปฏิบัติจริง มีการฝึกอ่านฝึกเขียนอย่างสม่ำเสมอทั้งที่โรงเรียนและที่บ้าน มีสมุดบันทึกพัฒนาของเด็กเพื่อหม่คปีการศึกษาให้รายงานผู้อำนวยการ และผู้ปกครองรับทราบต่อไป ส่วนในเวลาว่างดิฉันจะหาหนังสือนิทาน เรื่องสั้น มาไว้ให้นักเรียนได้อ่าน พูดยแบบเป็นกันเอง

กับเค้าเมื่อใดที่เขาส่งงานจะตรวจแก้ไขคะแนนทันที เสริมแรงให้กับเขาทุกครั้ง หาสื่อใน
เว็บไซต์ต่าง ๆ มารวบรวมให้เขาได้เข้าไปศึกษา เน้นให้ได้กลงมือทำจริง...”

(ครูจิตรา, 12 พฤศจิกายน 2556)

“...สื่อนวัตกรรมที่ดิฉันคิดคือสื่อที่เหมาะสมกับเด็กสมัยนี้ก็จะทำเป็นสังคม
ออนไลน์ในรูปแบบเฟสบุ๊คให้เด็กพิเศษกลุ่มนี้เข้ามาเป็นเพื่อนกันมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับ
ครูผู้สอนอย่างสม่ำเสมอ ก็คิดว่าน่าจะเป็นวิธีการที่จะดึงดูดความสนใจเด็กกว่างานเอกสารอย่าง
น้อยเด็กตอบกลับมาสะกดผิดบ้างถูกบ้างครูก็จะแก้กลับไปครั้งต่อไปเขาจะจดจำคำและมีการ
ตอบกลับมาถูกต้องดิฉันคิดว่าน่าจะเป็นวิธีการที่พอจะช่วยเหลือได้บ้าง...”

(ครูผกา, 12 พฤศจิกายน 2556)

“...ดิฉันค้นคว้าหาวิธีการเทคนิคการสอนที่หลากหลายในการจัดกระบวนการ
เรียนรู้ เพื่อช่วยให้เขาสามารถอ่านออกเขียนได้เพิ่มขึ้น โดยในชั้นเรียนเมื่อสอนและสั่งงานเด็ก
ปกติเสร็จแล้วจะหันมาเอาใจใส่กับเด็กกลุ่มนี้อย่างใกล้ชิด เช่น หากิจกรรมให้เขาเข้าใจบทเรียน
ได้ง่ายขึ้น โดยจะถ่ายทอดเนื้อหาที่เรียนอธิบายย้ำๆ ให้เขาเข้าใจขึ้น แล้วสั่งงานน้อยๆ ให้แล้ว
เสร็จในคาบเรียน หรือบางเนื้อหาจะใช้วิธีสอนแบบเรียนปนเล่น ให้อ่านข่าวบ้าง ร้องเพลงบ้าง
นอกเวลาเรียน ให้เขามาฝึกการอ่านการเขียนจากแบบฝึกที่ครูเตรียมให้ ดิฉันจะพัฒนาสื่อการ
เรียนการสอนให้เหมาะกับวัยและความสนใจของเขา เช่น จัดทำเฟสบุ๊คให้มีการโต้ตอบจะเป็น
การฝึกการอ่านการเขียน ตั้งกลุ่มสายเพื่อให้ครูได้ติดต่อสื่อสาร แนะนำเว็บไซต์สำหรับฝึกการ
อ่านการเขียน สื่อ cai สื่อสิ่งพิมพ์ตามแต่จะจัดทำตามเนื้อหาที่จะสอน นอกจากนั้นดิฉันจะมี
สมุดบันทึกการอ่านการเขียนของนักเรียนเป็นรายบุคคลเพื่อรายงานพัฒนาการให้ผู้ปกครอง
ได้รับทราบต่อไป...”

(ครูมานี, 21 พฤศจิกายน 2556)

และประธานนักเรียน โรงเรียนนาเชือกพิทยาสรรค์ ได้กล่าวว่า

“...ในฐานะที่เป็นประธานนักเรียนดูแลความเรียบร้อยของน้องๆทุกคนใน
โรงเรียนสอดคล้องให้น้องเข้าเรียน ไม่หนีเรียนดูแลเรื่องความสะอาดและรับผิดชอบงานตามที่
ครูมอบหมาย ในด้านกระบวนการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนคิดว่าผู้อำนวยการ ครู เอาใจใส่
กับนักเรียนกลุ่มที่บกพร่องทางการเรียนรู้เพราะเพื่อนในห้องก็มีเห็นกระบวนการสอนของครูที่

พยายามหาสื่อที่หลากหลายมาสอนอย่างไบบางงานของเด็กปกติจะมีแต่ตัวหนังสือของเด็กกลุ่มนี้ จะเพิ่มรูปภาพเข้าไปเพื่อให้ง่ายต่อการเข้าใจมอบหมายงานให้น้อยลง เน้นตรวจงานในห้องเรียนแล้วบอกคะแนนเขาทันทีเพื่อให้เกิดความกระตือรือร้นอยากทำงานขึ้นไป...”

(นายกฤษฎดา, 14 พฤศจิกายน 2556)

“...สำหรับรูปแบบในการจัดการเรียนการสอนนักเรียนกลุ่มนี้หลังจากสอนสั่งงานเด็กปกติเสร็จแล้ว ก็จะมานั่งย้ำเนื้อหาที่สอนอีกครั้งถามตอบกับนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้จนเข้าใจแล้วมอบหมายงานให้ทำไม่มากให้สามารถทำเสร็จในคาบเรียน เวลาว่างให้เขามาฝึกการอ่านการเขียน โดยขอความร่วมมือกับทางผู้ปกครองช่วยเหลือเมื่ออยู่ที่บ้าน เสริมแรงสร้างความตระหนัก พัฒนาสื่อ นวัตกรรมและแหล่งเรียนรู้เพื่อให้เด็กกลุ่มนี้เลือกเรียนอย่างหลากหลาย เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อทางออนไลน์ เป็นต้น...”

(ครูบุญเหลือ, 14 พฤศจิกายน 2556)

3.2.3 ครูจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program : IEP)

โรงเรียนนาเชือกพิทยาสรรค์ดำเนินการสอนนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้ในรูปแบบโรงเรียนจัดการเรียนร่วม โดยให้ครูผู้สอนคัดกรองนักเรียนและให้จัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program : IEP) เป็นแผนการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องในการจัดทำได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครอง และครู เพื่อช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้ตามความสามารถและช่วยให้นักเรียนได้มีโอกาสพัฒนาตามสภาพความแตกต่างของแต่ละบุคคล เป็นเครื่องมือในการตรวจสอบความก้าวหน้าทางการเรียนและพัฒนาการของนักเรียนแต่ละคนให้เป็นที่น่าพอใจมีระเบียบแบบแผน เพื่อเป็นเครื่องมือในการประเมินผลสำหรับใช้ในการกำหนดความก้าวหน้าของนักเรียนว่าเป็นไปตาม โปรแกรมที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล สำหรับขั้นตอนในการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลนั้นจะเริ่มจากการทำความเข้าใจและขออนุญาตผู้ปกครองของนักเรียน ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความเข้าใจและร่วมมือระหว่างผู้ปกครองและสถานศึกษาในการช่วยเหลือ พัฒนาส่งเสริม ความก้าวหน้าของเด็ก จากนั้นทำการรวบรวมข้อมูลและประเมินเกี่ยวกับเด็ก และประชุมครูผู้สอนนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้จัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล โดยมีกลุ่มรับผิดชอบซึ่งจะเป็นผู้เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือพัฒนา

นักเรียนโดยตรง ได้แก่ ผู้ปกครอง ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน จากนั้นเริ่มใช้แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล โดยยึดจุดมุ่งหมายระยะยาวเป็นหลักนำไปกำหนดจุดมุ่งหมายระยะสั้น และนำจุดมุ่งหมายระยะสั้นไปจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล (Individualized Implementation Plan : IIP) และขั้นตอนสุดท้ายคือขั้นการติดตามและประเมินผล โดยคณะผู้จัดทำจะมีการประชุม ประเมินความก้าวหน้า เพื่อปรับแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลให้กับเด็กที่มีความต้องการ พิเศษคนนั้นใหม่ เมื่อเด็กคนนั้นพัฒนามาจนบรรลุจุดมุ่งหมายระยะยาวที่วางไว้แล้ว โดยปกติ จะมีการติดตามประเมินผลปีละ 1 ครั้ง นอกจากแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลแล้ว ยังต้อง จัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล (Individual Implementation Plan: IIP) ซึ่งเป็นแผนการสอนที่ จัดขึ้นเฉพาะเจาะจง สำหรับนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้ ในวิชาหรือทักษะที่เป็นจุดอ่อน แผนการสอนเฉพาะบุคคลนี้ จัดทำขึ้นเพื่อช่วยให้นักเรียนบรรลุจุดประสงค์และเป้าหมายที่ กำหนดไว้ใน IEP พร้อมทั้งประเมิน ติดตามความก้าวหน้าของเด็กเป็นระยะเพื่อให้บรรลุ จุดมุ่งหมายระยะยาวที่กำหนดไว้ใน IEP ดังคำสัมภาษณ์ของครูผู้สอน ตอนหนึ่งกล่าวว่า

“...โรงเรียนมีการดำเนินการกับเด็กพิเศษอย่างต่อเนื่องในทุกปีการศึกษา นักเรียนที่เข้ามาใหม่จะให้ครูผู้สอนกับครูพี่เลี้ยงช่วยกันคัดกรองนักเรียนกลุ่มนี้โดยใช้แบบคัด กรองของกระทรวงศึกษาธิการ สังเกตพฤติกรรมประมาณหนึ่งเดือนก่อนที่จะสรุปว่าเด็กคนนี้เป็นเด็กพิการกำพร้าประเภทจัดอยู่ในกลุ่มไหนบาง จากนั้นจะเชิญผู้ปกครองมารับทราบและจัดทำ แผน IEP เพื่อช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มนี้ต่อไป และผู้อำนวยการนั้นเสมอว่าเด็กกลุ่มนี้ต้องวัดผล ตามสภาพจริงตรงตามตัวชี้วัด หากกระบวนการที่หลากหลายมาช่วยเขาเพราะเด็กแต่ละคนสนใจ ไม่เหมือนกัน...”

(ครูนิภา, 12 พฤศจิกายน 2556)

“...สำหรับตัวดิฉันเองต้องคัดกรองคอยสังเกตพฤติกรรมเด็กในคาบสอน โดยใช้เครื่องมือของกระทรวงศึกษาธิการ ประชุมคณะกรรมการในระดับชั้นแล้วช่วยกัน วิเคราะห์สรุปว่าเด็กว่าบกพร่องทางการเรียนรู้แล้วจึงจัดทำแผน IEP ให้ผู้ปกครองมาเซ็น รับทราบ โรงเรียนผู้บริหาร คณะครูทุกท่าน ต้องร่วมมือกันส่งเสริมทุกด้านเพื่อให้เด็กกลุ่มนี้ สามารถอ่านออกเขียนได้โดยแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแบบทดสอบเป็นส่วนกลางเพื่อวัด ความรู้ของเด็กพิเศษกลุ่มนี้ว่ามีพัฒนาเพิ่มขึ้นหรือไม่...”

(ครูพกา, 12 พฤศจิกายน 2556)

3.2.4 มีครูที่เลี้ยงนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้

โรงเรียนมีครูที่เลี้ยง ที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณจากสำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 2 คน มีหน้าที่กำกับดูแลอย่างใกล้ชิดเพื่อให้นักเรียนบกพร่องทางการเรียนรู้มีพัฒนาการในด้านการอ่านการเขียนดีขึ้น ส่งผลให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นนอกจากนี้ครูยังทำการส่งเสริมให้นักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้ ในการทำกิจกรรมตามความถนัดเพื่อส่งเสริมการแสดงออก เช่น การวาดภาพ การเรียนรู้ความหมายและการอ่านออกเสียง การฝึกร้องเพลงคาราโอเกะ เป็นต้น มีการจัดตารางเรียนให้บริการสอนเสริมครูที่เลี้ยงจะต้องประสานงานกับครูผู้สอนทุกชั้นเรียนที่เด็กกระจายอยู่ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะกับนักเรียนเป็นรายคนเน้นการอ่านการเขียนเป็นสำคัญ มีการทดสอบและประเมินผลอย่างต่อเนื่องประสานกับทางบ้านของนักเรียนในด้านการเรียนเพื่อติดตามพัฒนาการของนักเรียนอย่างใกล้ชิดและได้ข้อมูลเป็นปัจจุบัน ดังคำสัมภาษณ์ของครูที่เลี้ยงคนหนึ่งกล่าวว่า

“...ผู้อำนวยการทางงบประมาณมาสนับสนุนในทุกด้าน เอาใจใส่เด็กกลุ่มนี้ดูถูกหลานให้ครูที่เลี้ยงรายงานพัฒนาการเป็นรายบุคคลต่อรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการทุกเดือนถ้ารายใดมีปัญหาให้แจ้งผู้ปกครองทันทีเพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาได้ทันที่...สำหรับเด็กกลุ่มนี้ดิฉันถือว่าเป็นหน้าที่ต้องดูแลเป็นพิเศษไม่ใช่ภาระ ต้องทุ่มเทเพื่อให้เขาสามารถอ่านออกเขียนได้ ใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข สำหรับรูปแบบในการสอนของดิฉันเริ่มจากปรับทัศนคติของเด็กก่อนด้วยการพูดคุยกันบ่อย ๆ เพื่อให้เขาสบายใจเกิดความผ่อนคลาย จัดห้องเรียนให้มีบรรยากาศเอื้อต่อการเรียน มองหาจุดเด่นในตัวเด็กเพื่อที่จะหาแนวทางส่งเสริมความสามารถของเขาออกมา มอบหมายงานน้อย ๆ ให้เวลาทำงานมากขึ้น สอนช้า ๆ ซ้ำ ๆ ให้เพื่อช่วยเพื่อน สอน โดยให้ลงมือปฏิบัติจริงเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เรียนรู้จากบทบาทสมมุติจากเว็บไซต์ต่าง ๆ บาง มีการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนจัดทำในรูปแบบพาวเวอร์พอยต์ สื่อจากใบงาน ใบความรู้ แบบฝึก เน้นภาพมากกว่าตัวหนังสือ เรียนแบบถามตอบบ่อย ๆ ส่วนแหล่งเรียนรู้มีทั้งในและนอกโรงเรียน...”

(ครูกุหลาบ, 21 พฤศจิกายน 2556)

“...เวลาวางจะมอบหมายครูที่เลี้ยงให้ช่วยในเรียนการฝึกอ่านฝึกเขียนและประสานกับผู้ปกครองเพื่อช่วยสอดส่องดูแลในเรื่องการอ่านการเขียนหลังเลิกเรียนด้วย สื่อที่ครูจัดทำควรมีสื่อที่หลากหลายรวมทั้งเทคนิคในการสอน โดยเน้นที่ความแตกต่างระหว่าง

บุคคลเพื่อให้เขาพัฒนาด้านการอ่านการเขียนได้อย่างเต็มที่ เน้นแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน โดยตัวครูเองต้องมีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอโดยการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมหรือศึกษาสอบถามจากผู้รู้ มีการประชุมประชุมเดือนทุกเดือนการขับเคลื่อนในเรื่องนี้จะดำเนินการไปด้วยดีต้องได้รับความร่วมมือจากฝ่ายบริหารที่ต้องใส่ใจทุกรายละเอียด มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับในหมู่เพื่อนครู และเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการจัดการศึกษาในทุกด้าน...”

(ครูมัจฉา, 19 พฤศจิกายน 2556)

3.2.5 ครูมีทัศนคติที่ดีต่อนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้

ปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดความสำเร็จในการพัฒนานักเรียนผู้บกพร่องทางการเรียนรู้คือ การที่ครูผู้สอนและครูพี่เลี้ยง มีทัศนคติที่ดีต่อนักเรียน ดังจะเห็นได้จากการสัมภาษณ์พบว่าครูผู้สอนและครูพี่เลี้ยงเกือบทุกคนมีทัศนคติเช่นนี้ ดังจะเห็นได้จากคำกล่าวตอนหนึ่งในการสัมภาษณ์ครูผู้สอนและครูพี่เลี้ยง ได้กล่าวไว้ดังนี้

“...คิดว่าโรงเรียนมีความพร้อมที่จะสอนเด็กกลุ่มนี้บุคลากรพร้อมเพราะได้รับการอบรมและนำมาขยายผลให้เข้าใจตรงกันทั้งโรงเรียน ผู้อำนวยการหางบประมาณมาสนับสนุนในทุกด้าน เอาใจใส่เด็กกลุ่มนี้ดูแลทุกคนให้ครูพี่เลี้ยงรายงานพัฒนาการเป็นรายบุคคลต่อรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการทุกเดือน ถ้ารายใดมีปัญหาให้แจ้งผู้ปกครองทันทีเพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาได้ทันท่วงที ตัวดิฉันเองได้เข้ารับการอบรมทำให้มีความรู้และทราบขั้นตอนในการคัดกรองเด็กดี สอบถามจากผู้รู้บ้าง สำหรับเด็กกลุ่มนี้ดิฉันถือว่าเป็นหน้าที่ต้องดูแลเป็นพิเศษไม่ใช่ภาระ ต้องทุ่มเทเพื่อให้เขาสามารถอ่านออกเขียนได้ ใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข...”

(ครูกุหลาบ, 21 พฤศจิกายน 2556)

“...คิดว่าเด็กกลุ่มนี้ไม่เป็นภาระในการสอนเพราะเป็นเด็กที่น่าสงสาร กลายเป็นตัวประหลาดในชั้นเรียน เพื่อน ๆ จะชอบล้อว่าเป็นเด็กปัญญาอ่อน ครูผู้สอนต้องทำความเข้าใจกับเพื่อน ๆ ในห้องเพื่อให้เด็กเรียนกลุ่มที่บกพร่องทางการเรียนรู้สามารถเรียนในชั้นเรียนได้อย่างมีความสุข...”

(ครูพรทิพย์, 26 พฤศจิกายน 2556)

“..เมื่อเริ่มศึกษาเด็กเป็นรายกรณีแจกประวัติให้ครูผู้สอนทำให้ครูเริ่มเข้าใจเด็กว่าทำไมจึงอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้บางคนครีวครอบยากจนต้องช่วยทำงานหาเลี้ยงครอบครัวตลอดทั้งเสาร์อาทิตย์ บางคนพ่อแม่ไม่รู้ว่าเป็นใครทิ้งให้อยู่กับยายแก่ ๆ จนโต เป็นต้น ทำให้ครูผู้สอนเริ่มปรับเปลี่ยนความคิดหันมาใส่ใจที่จะหารูปแบบในการสอนเพื่อช่วยเหลือเด็กพิเศษกลุ่มนี้ให้หันมาสนใจเรียนอ่านออกเขียนได้ดีขึ้น..”

(ครูจักร, 12 พฤศจิกายน 2556)

“..สำหรับเด็กกลุ่มนี้ดิฉันไม่ถือว่าเป็นภาระเพราะหน้าที่ของครูก็คือการสอนอยู่แล้ว ยิ่งถ้าลูกศิษย์ไม่ได้เราต้องช่วยเหลืออย่างเต็มที่อยู่แล้ว รูปแบบในการจัดการเรียนการสอนของดิฉันสำหรับเด็กกลุ่มนี้เริ่มแรกคือ การพูดคุยกับเขาให้เขาปรับตัวเข้ากับเราไว้ใจเรา ในคาบเรียนมอบหมายงานที่ง่ายไม่มากให้แล้วเสร็จในคาบเรียนตรวจให้คะแนน เสริมแรงเขา...”

(ครูนิภา, 12 พฤศจิกายน 2556)

“...เมื่อเรารู้ปัญหาต้องรีบหาทางแก้ไข เมื่อเขามาอยู่กับเราก็เปรียบเหมือนลูกหลานเหมือนคนในครอบครัว พ่อแม่ฝากฝังมาเราต้องช่วยเหลือจัดการหาวิธีการมาทำให้เขาอ่านออกเขียนได้ใช้ชีวิตเหมือนคนปกติในสังคมได้ต่อไป...”

(ครูบุญเที่ยง, 26 พฤศจิกายน 2556)

จากที่กล่าวมาทั้งหมดจะเห็นได้ว่าการที่ครูมีทัศนคติในทางที่ดีสำหรับนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้ นั้น อาจถือได้ว่าเป็นจุดต้นทางของความเอาใจใส่และความพยายามต่าง ๆ ในการให้ความช่วยเหลือโดยผ่านกระบวนการเรียนและการสอนทั้งในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน ตลอดจนการปรับเปลี่ยนเทคนิควิธีการสอนให้เหมาะสมกับความสามารถในการเรียนรู้ของนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้ และประการสำคัญคือทัศนคติเชิงบวกที่ไม่ได้ถือว่านักเรียนกลุ่มนี้เป็นภาระทำให้ครูมีภาระงานรับผิดชอบมากขึ้นหรือทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของโรงเรียนต่ำลง แต่มองในแง่ที่เป็นเป้าหมายที่ควรจะช่วยเหลือให้เด็กนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้ได้มีโอกาสเรียนรู้และใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างปกติสุข

3.2.6 แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับครูผู้สอนด้วยกัน

ครูผู้สอนนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้มีการประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทุกเดือน เล่าเทคนิควิธีการสอนที่ได้ผลกับนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้ รวมทั้งปัญหาในการสอนเพื่อนำไปปรับประยุกต์ใช้กับการสอนของตนเองให้ได้ผลยิ่งขึ้นกับนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้ รวมทั้งช่วยกันแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในการเรียนการสอนร่วมกัน มีการวางแผนระดมความคิดอย่างต่อเนื่องเพื่อนำมาใช้ในการพัฒนานักเรียนกลุ่มนี้ต่อไป ดังคำสัมภาษณ์ของครูผู้สอน ตอนหนึ่งกล่าวว่า

“...ครูผู้สอนมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันเป็นประจำเพื่อหากระบวนการใหม่มาช่วยเหลือเด็ก งานสอนเป็นงานที่หนักแต่ภาระหน้าที่การสร้างความตระหนักในคำว่าครูจึงไม่เป็นภาระกลับยินดีที่จะช่วยเหลือเด็กกลุ่มนี้อย่างเต็มความสามารถ...”

(ครูบุญเหลือ, 14 พฤศจิกายน 2556)

3.2.7 ครูมีสื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัย

โรงเรียนสนับสนุนด้านงบประมาณในการจัดการเรียนการสอนนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้เพียงพอ เน้นการผลิตสื่อที่หลากหลายและนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ประโยชน์ในการเรียน ครูมีการปรับเปลี่ยนวิธีการสอนและวัสดุอุปกรณ์สื่อ โสตทัศนูปกรณ์ให้เหมาะสมกับความสามารถในการเรียนรู้ มีการใช้สื่อการเรียนการสอนและเทคโนโลยีเข้ามาเสริมแรงสำหรับนักเรียนบกพร่องทางการเรียนรู้ เช่น สื่อภาพ สื่อเพลง คาราโอเกะ สื่อการ์ตูน การค้นหาข้อมูลในอินเทอร์เน็ต การใช้เว็บเครือข่ายทางสังคม เช่น สร้างกลุ่ม Facebook สำหรับนักเรียนบกพร่องทางการเรียนรู้เข้ามาถามตอบสื่อสารกับครูผู้สอนหรือกลุ่มเพื่อนด้วยกัน ตั้งกลุ่ม Line เพื่อสนทนาโต้ตอบกันเฉพาะกลุ่มนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้โดยมีครูผู้สอนและครูพี่เลี้ยงคอยควบคุมดูแลระบบ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองและเรียนอย่างมีความสุขและเหมาะสมกับวัย ดังคำสัมภาษณ์ของครูผู้สอน ตอนหนึ่งกล่าวว่า

“...ดิฉันจะพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้เหมาะกับวัยและความสนใจของเขา เช่น จัดทำแฟลชการ์ดให้มีการโต้ตอบจะเป็นการฝึกการอ่านการเขียน ตั้งกลุ่มลายเพื่อให้นักเรียนได้ติดต่อสื่อสาร แนะนำเว็บไซต์สำหรับฝึกการอ่านการเขียน สื่อ cai สื่อสิ่งพิมพ์ตามแต่จะจัดทำตามเนื้อหาที่จะสอน...”

(ครูมานี, 21 พฤศจิกายน 2556)

“...สื่อวัตกรรมการที่ดิฉันคิดคือสื่อที่เหมาะสมกับเด็กสมัยนี้คือจะทำเป็นสังคมออนไลน์ในรูปแบบเฟสบุ๊คให้เด็กพิเศษกลุ่มนี้เข้ามาเป็นเพื่อนกันมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับครูผู้สอนอย่างสม่ำเสมอ ก็คิดว่าน่าจะเป็นวิธีการที่จะดึงดูดความสนใจเด็กกว่างานเอกสารอย่างน้อยเด็กตอบกลับมาสะกดผิดบ้างถูกบ้างครูก็จะแก้กลับไปครั้งต่อไปเขาจะจดจำคำและมีการตอบกลับมาถูกต้องดิฉันคิดว่าน่าจะเป็นวิธีการที่พอจะช่วยเหลือได้บ้าง...”

(ครูผกา, 12 พฤศจิกายน 2556)

3.2.8 ครูส่งเสริมกิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน

ครูผู้สอนได้ทำความเข้าใจและอธิบายเกี่ยวกับลักษณะความพิการให้นักเรียนทั่วไปในชั้นเรียนได้รู้จัก และจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ช่วยให้นักเรียนปกติทำกิจกรรมร่วมกันกับนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้เห็นอกเห็นใจกันและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ครูได้แนะนำการสอนทักษะเบื้องต้นกับนักเรียนปกติในชั้นเรียนเพื่อคอยช่วยเหลือเพื่อนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ดังคำสัมภาษณ์ของครูผู้สอน ตอนหนึ่งกล่าวว่า

“...ดิฉันใช้กระบวนการเพื่อนช่วยเพื่อนเพื่อแบ่งภาระของครูซึ่งก็คิดว่าได้ผลดีเพราะด้วยวัยที่ใกล้เคียงกันเขาจะถ่ายทอดได้ดีพูดคุยกันได้สนิทมากกว่าครู สื่อในการเรียนการสอนสิ่งนี้ก็สำคัญดิฉันจะพัฒนาสื่อตลอดพยายามขอให้เขาอ่านเขียนที่ทันสมัยสมวัยที่เขาสนใจอ่านตัวอักษรต้องทำตัวโตพอสมควร ให้เขาอ่านให้เพื่อนฟัง ครู ผู้ปกครอง สามลายเซ็นมาให้ครูลงนามคนสุดท้าย...”

(ครูวันดี, 19 พฤศจิกายน 2556)

“...วิธีการสอนของดิฉันคือ หากิจกรรมในใบงานให้เขาทำน้อย ๆ ให้เสร็จในคาบเรียน หากเพื่อนช่วยเพื่อนเขาจะได้มีที่ปรึกษาไม่เบื่อหน่าย พูดทำความเข้าใจกับเด็กให้เด็กยอมรับความจริงในเรื่องที่เขาอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้จัดระบบดูแลเข้ามาช่วยเหลือประสานกับผู้ปกครองเพื่อคอยช่วยอีกแรง...”

(ครูรัชชาติ, 19 พฤศจิกายน 2556)

“...เด็กกลุ่มนี้จะเป็นกลุ่มเล็ก ๆ ในห้องเรียนเรียนปะปนกับเด็กปกติแทบจะแยกจากกัน ไม่ออกเพราะเขาจะดูเหมือนเด็กปกติทุกประการ แต่เมื่อคุณครูสั่งงานเขาจะช้า เนื่องจากเขียน ไม่ได้ อ่าน ไม่ได้ จึงเริ่มมีปัญหาในการเรียนขึ้น โดยคุณครูจะให้เพื่อนในชั้นเรียนคอยเป็นที่ปรึกษาให้กับเขาเพื่อให้เขาสนใจเรียนขึ้นถ้าไม่ทำแบบนี้พอเขาทำงานไม่ได้เขาจะเบื่อและไม่ทำเลยเพราะฉะนั้นการให้เพื่อนช่วยเพื่อนก็เป็นการช่วยเสริมแรงกระตุ้นให้เขาหันมาสนใจเรียนขึ้น...”

(ครูมานี, 21 พฤศจิกายน 2556)

“...รูปแบบการสอนในชั้นเรียนคงไม่แตกต่างจากครูคนอื่นส่วนใหญ่จะเน้นการสอนภาษาไทยคือสอนการอ่านการเขียน โดยจะให้เพื่อนเป็นแบบฝึกอ่าน ฝึกเขียน ไปฝึกฝนนอกเวลาเรียน แต่งตั้งให้เพื่อนในชั้นเรียนช่วยเพื่อนเพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระของครู ในชั้นเรียนก็จะให้ความสนใจพูดคุยกับเขาเสมอเพื่อให้เขาไม่เป็นที่กังวลในเรื่องการเรียน...”

(ครูพรทิพย์, 26 พฤศจิกายน 2556)

3.2.9 ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

ครูผู้สอนในโรงเรียนมีการปรับเปลี่ยนวิธีการสอนให้เหมาะสมกับสภาพของนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้ เช่น ครูดูแลเอาใจใส่ โดยยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถ พัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ ดังนั้นผู้สอนทุกคนจึงจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนบทบาทของตนเองจากการเป็นผู้บอกความรู้ให้จบไปในแต่ละครั้งที่เข้าสอนมาเป็นผู้เอื้ออำนวยความสะดวก (Facilitator) ในการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนกล่าวคือเป็นผู้กระตุ้นส่งเสริมสนับสนุนจัดสิ่งเร้าและจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนเกิดการ พัฒนาให้เต็มตามศักยภาพ ความสามารถ ความถนัด และความสนใจของแต่ละบุคคล การจัดกิจกรรมจึงต้องเป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์ วิจัย สร้างสรรค์ศึกษาและค้นคว้าได้ลงมือปฏิบัติจนเกิดการเรียนรู้และค้นพบความรู้ด้วยตนเองอันจะนำไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต (Long-life Education) และเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ (Learning Man) ผู้สอนจึงต้องสอนวิธีการแสวงหาความรู้ (Learn How to Learn) มากกว่าสอนตัวความรู้ สอนการคิดมากกว่าสอนให้ท่องจำสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มากกว่าเน้นที่เนื้อหาวิชา ดังคำสัมภาษณ์ของครูผู้สอนคนหนึ่งกล่าวว่า

“...ทำให้ครูผู้สอนเริ่มปรับเปลี่ยนความคิดหันมาใส่ใจที่จะหารูปแบบในการสอน เพื่อช่วยเหลือเด็กพิเศษกลุ่มนี้ให้หันมาสนใจเรียนอ่านออกเขียนได้ดีขึ้น สำหรับตัวดิฉันคิดว่า สื่อการเรียนการสอนนั้นสำหรับการสอนเด็กกลุ่มนี้ถ้ามอบหมายงานมีแต่ตัวหนังสือเขาจะไม่ทำเพราะอ่านไม่ได้ดังนั้นในใบงานของเด็กกลุ่มนี้จึงต้องเพิ่มภาพเข้าไปเยอะๆ และหากิจกรรม ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนมาให้เด็กได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริงมากกว่าในตำรา สอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางให้เค้าทำในสิ่งที่สนใจใกล้ตัวครูคอยเสริมแรง มีการวัดและ ประเมินผลตามสภาพจริงตรงตามตัวชี้วัด...”

(ครูจักร, 12 พฤศจิกายน 2556)

3.2.10 สร้างแรงจูงใจในการเรียน

ครูผู้สอนเป็นบุคคลที่สำคัญอย่างยิ่งที่จะต้องสร้างบรรยากาศให้ผู้เรียนได้ เกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุขบรรยากาศการเรียนรู้อย่างมีความสุข คือ การจัดสภาพการเรียน การสอนให้มีบรรยากาศที่ผ่อนคลาย ครูมีการพูดคุยเป็นกันเองกับนักเรียน นักเรียนรู้สึกเป็น อิสระ ได้เรียนรู้โดยวิธีการต่าง ๆ อย่างหลากหลาย เช่น เรียนร้องเพลงคาราโอเกะ เล่นดนตรี วาดภาพระบายสี เป็นต้น ครูยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคลและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ พัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพทำให้ผู้เรียนเกิดกำลังใจ ใฝ่เรียนรู้ ไม่ท้อแท้ หรือทอดย เป็นการส่งเสริมนิสัย ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน และรักการเรียนรู้อื่นๆ ตลอดชีวิต ดังคำสัมภาษณ์ของ ครูผู้สอน ตอนหนึ่งกล่าวว่า

“...มีการเสริมแรงเป็นระยะ ๆ ถี่ ๆ บ่อย ๆ กระตุ้นให้เขามีความ กระตือรือร้นอยากทำงานตามที่ครูสั่ง บางคาบถ้าเขารับงานมากเกินไปอาจเปลี่ยนมาเรียนแบบ ให้เล่นเกมคลายเครียด หรืออาจเรียนปาล์มนกก็ได้ เพื่อให้เกิดความสนุกสนานอยากที่จะเรียนรู้ ส่วนในเวลาว่างจะมอบหมายครูพี่เลี้ยงให้ช่วยในเรียนการฝึกอ่านฝึกเขียนและประสานกับ ผู้ปกครองเพื่อให้อ่านออกเขียนได้ในเรื่องการอ่านการเขียนหลังเลิกเรียนด้วย สื่อที่ครูจัดทำ ควรมีสื่อที่หลากหลายรวมทั้งเทคนิคในการสอนโดยเน้นที่ความแตกต่างระหว่างบุคคลเพื่อให้ เขาพัฒนาด้านการอ่านการเขียนได้อย่างเต็มที่ เน้นแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ทั้งในห้องเรียนและนอก ห้องเรียน...”

(ครูมัจฉา, 19 พฤศจิกายน 2556)

“...ใช้สื่อธรรมชาติที่เป็นสิ่งแวดล้อมที่อยู่ในและนอกโรงเรียน เป็นการฝึกการอ่านการเขียน สอนโดยใช้เพลงคาราโอเกะให้ฝึกร้องในเวลาว่าง...”

(ครูพรทิพย์, 26 พฤศจิกายน 2556)

“...ใช้สื่อแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ จัดกลุ่มในเฟซบุ๊กเฉพาะเด็กพิเศษ มีการสนทนาพูดคุยโต้ตอบกับคุณครูในคาบเรียนเป็นการฝึกการคิดการเขียนในตัว นักเรียนสนุกสนานได้ความรู้ด้วย...”

(ครูบุญเที่ยง, 26 พฤศจิกายน 2556)

และผู้ปกครองนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้ ได้กล่าวว่า

“...เท่าที่ฟังจากลูกในคาบเรียนคุณครูแต่ละคนพยายามหากิจกรรมมาสอนเพื่อให้แก่นักเรียนกลุ่มนี้มีพัฒนาการที่ดีขึ้น เช่น คุณครูใจดีไม่ดูเวลาที่เรียนซ้ำทำงานไม่ทัน คุณครูให้งานไม่มากและง่ายกว่าเพื่อนปกติ ที่ชอบมากที่สุดคือครูให้ฝึกอ่านจากเพลงคาราโอเกะชอบมากนอกจากได้อ่านคำแล้วยังมีคนตรีประกอบด้วยทำให้มีความสุขในการเรียน ยิ่งเรียนจากครูที่เลี้ยงดูว่าสนุกมากเพราะคุณครูชอบให้วาดรูประบายสีหรือบางวันให้ไปฝึกอ่านฝึกเขียนจากเว็บไซต์ต่าง ๆ มีการแข่งขันในคาบเรียน โดยคุณครูชอบตั้งคำถามให้ถามตอบจากเรื่องที่คุณครูเล่าให้ฟัง ก็คิดว่าหลากหลายในด้านการจัดการเรียนการสอน...”

(นายเสถียร, 10 ธันวาคม 2556)

3.3 บทบาทของผู้ปกครอง

3.3.1 ประสานกับโรงเรียนกวดขันเรื่องการเรียน

ผู้ปกครองเมื่อรับทราบว่าลูกเป็นเด็กที่บกพร่องทางการเรียนรู้ ได้ให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนช่วยกวดขันในเรื่องการเรียน ซักถามเรื่องการบ้านที่ครูมอบหมายให้ทำ ช่วยสอนพูดเสริมแรงลูกตลอดเวลา คอยเป็นกำลังใจให้ไม่ซ้ำเติม และคอยสอดส่องติดต่อประสานกับทางโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้ลูกมีพัฒนาการด้านการเรียนดีขึ้น และให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนทุกครั้งที่มีการประชุม ดังคำสัมภาษณ์ของผู้ปกครอง ตอนหนึ่งกล่าวว่า

“...ในส่วนตัวผมเองก็อ่านไม่ค่อยได้เขียนไม่ค่อยได้เหมือนกันแต่จะใช้วิธีการช่วยเหลือลูกในด้านการเรียนโดยการหมั่นซักหมั่นถามเอา อันไหนลูกไม่ได้จริงๆก็ให้

ไปถามเพื่อนถามครูที่โรงเรียนเอาและที่โรงเรียนเขาจะมีใบฝึกอ่านมาให้นักเรียนฝึกอ่านเป็น อาทิตย์ ก็คอยเตือนให้เขาหมั่นฝึกฝนเอาในเวลาก่อนที่จะเข้านอนวันละนิดวันหน่อยแต่ให้ ฝึกทุก ๆ วันอ่านซ้ำ ๆ จะจดจำเองก็เห็นพัฒนาการของเขานะตัวหนังสือก็สวยงามขึ้นขยันขึ้นผล การเรียนเท่าที่เห็นในวิชาสำคัญๆเกรดเขาก็เพิ่มขึ้นมาเยอะเลยกว่าตอนที่ไม่มีใครเข้ามา ช่วยเหลือต้องขอบคุณทาง โรงเรียนที่เห็นความสำคัญของเด็กกลุ่มนี้ที่ต้องการช่วยเหลืออย่าง จริงจัง...”

(นายเจ๊ก, 3 ธันวาคม 2556)

“...ในด้านการเรียนฉันกับพ่อเคื่อกี่ช่วยสอดส่องดูแลหลังจากที่รับทราบ จากโรงเรียนว่าเขามกพร่องทางการเรียนรู้เรียนช้า ถ้ามการบ้านทุกวันถ้ามีก็คอยสอนเค้าเท่าที่ กำลังตัวเองทราบ ส่วนไหนไม่รู้ก็ให้เขาจดบันทึกไว้มาถามครูหรือเพื่อนที่โรงเรียนต่อไป เห็น เขามีแบบฝึกอ่านมาอ่านให้ฟังทุกวันรู้สึกว่าเป็นอาทิตย์ละเรื่องมีสมุดเช่นคีย์คือถ้าไม่อ่านจะ มาให้ฉันฉันไม่ยอมกำชับพ่อเขาด้วย วันแรก ๆ อ่านไม่คล่องนะหลังจากนั้นเขาจดจำได้อ่าน ได้คล่องขึ้นก็ถือว่าโรงเรียนทำได้ดีในส่วนนี้...”

(นางเพ็ชร, 3 ธันวาคม 2556)

3.3.2 ให้ความร่วมมือส่งนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน

ผู้ปกครองได้ให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนเมื่อมีกิจกรรมทุกครั้งเพื่อให้ ลูกมีพัฒนาการ กล้าแสดงออก และมีความมั่นใจในตนเอง พร้อมทั้งจะเข้าไปอยู่ในสังคม ดังคำ สัมภาษณ์ของผู้ปกครอง ตอนหนึ่งกล่าวว่า

“...ในด้านการส่งเสริมสนับสนุนก็เห็น โรงเรียนจัดกิจกรรมให้เด็กในวัน สำคัญมีทั้งการแสดงร้องเล่นเต้นอยู่เสมอเห็นมาฝึกที่บ้านดิฉันก็พร้อมให้การสนับสนุนกับทาง โรงเรียนเต็มที...”

(นางบุญชู, 10 ธันวาคม 2556)

3.3.3 ช่วยประชาสัมพันธ์กระบวนการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียน

ผู้ปกครองนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้ช่วยประชาสัมพันธ์การจัด รูปแบบการเรียนร่วมของ โรงเรียนนาเชือกพิทยาสรรค์ให้ชุมชนทราบถึงผลการปฏิบัติกิจกรรม ที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้ให้ทราบโดยทั่วกัน เช่น การไป

พบปะเยี่ยมนักเรียน และผู้ปกครองที่บ้าน ตามโครงการเยี่ยมบ้าน เพื่อช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาในด้านการเรียน ดังคำสัมภาษณ์ของผู้ปกครอง ตอนหนึ่งกล่าวว่า

“...ต้องขอบคุณ โรงเรียนที่ไม่เห็นเด็กกลุ่มนี้เป็นขยะของสังคมอย่างน้อย ถ้าทำให้เขาอ่านออกเขียนได้น้ำงก็ทำให้จบออกไปสามารถได้ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศชาติต่อไป ขอขอบคุณในความเข้มแข็งของคุณครูทุกท่าน รวมทั้งผู้อำนวยการด้วยขอให้ทำต่อไปยินดีเป็นกระบอกเสียงประชาสัมพันธ์โรงเรียนต่อไปในฐานะศิษย์เก่า...”

(นางงามนิจ, 12 ธันวาคม 2556)

4. ด้านการส่งเสริมและสนับสนุน

4.1 ส่งเสริมกิจกรรมประกวดและแข่งขันของนักเรียน

โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมสนับสนุนในด้านต่าง ๆ ตลอดจนส่งนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้ได้เข้าประกวดในการแข่งขันในกิจกรรมทางวิชาการเพื่อให้นักเรียนได้แสดงออกซึ่งความสามารถตามความถนัดของแต่ละคน และสามารถออกไปใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข ดังคำสัมภาษณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนตอนหนึ่ง กล่าวว่า

“...ทางโรงเรียนมีการส่งเสริมสนับสนุนนักเรียนบกพร่องทางการเรียนรู้ ไม่ว่าจะเป็นการจัดประกวด การแข่งขันทางวิชาการของโรงเรียน นำเด็กกลุ่มนี้เข้าร่วมการแข่งขันงานศิลปหัตถกรรมนักเรียนในระดับเขตพื้นที่ และระดับภาคอีกทั้งโรงเรียนได้สนับสนุนนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้ในด้านการเรียนอย่างเต็มที่ตรงตามหลักสูตร...”

(ผู้บริหารสถานศึกษา, 15 พฤศจิกายน 2556)

“...ในส่วนของโรงเรียนจะมีการส่งเสริมสนับสนุนกระตุ้นเด็กให้เข้าร่วมกิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดขึ้นและหน่วยงานอื่นๆจัดขึ้น เพื่อให้เขากล้าแสดงออก ประกอบกับโรงเรียนสนับสนุนเด็กกลุ่มนี้ให้ไปแข่งขันทั้งในระดับจังหวัดระดับภาคและระดับประเทศ ในงานศิลปหัตถกรรมนักเรียนเป็นประจำทุกปี...”

(ครูนิภา, 12 พฤศจิกายน 2556)

“...โดยทางโรงเรียนจัดกิจกรรมวันสำคัญให้เด็กได้กล้าแสดงออกบนเวที มีการแข่งขันการประกวดในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ นอกจากนี้ยังส่งเสริมให้นักเรียนกลุ่มนี้ เข้าร่วมแข่งขันงานศิลปหัตถกรรมเป็นประจำทุกปีซึ่งเคยได้รับรางวัลทั้งในระดับจังหวัดระดับภาคและระดับประเทศ มาแล้วส่วนคนที่มีความสามารถด้านกีฬาโรงเรียนก็ส่งเสริมอย่างเต็มที่ โดยไม่ได้แบ่งแยกว่าเป็นเด็กปกติหรือเด็กพิเศษ การศึกษาเป็นสิ่งสำคัญไม่ว่าจะเด็กปกติหรือเด็กพิเศษถ้าเราไม่แบ่งแยกเขาก็สามารถเรียนรู้ร่วมกันได้อย่างมีความสุข...”

(ครูจักร, 12 พฤศจิกายน 2556)

“...รวมทั้งโรงเรียนมีการส่งเสริมสนับสนุนให้เด็กบกพร่องทางการเรียนรู้ ได้ค้นพบความสามารถว่าเขาเด่นในเรื่องใดบางคนอาจจะเก่งเรื่องเล่นกีฬา บางคนเก่งวาดภาพ บางคนเก่งร้องเพลง เต้น รำไทย ทำอาหาร เป็นต้น โรงเรียนก็ต้องหากิจกรรมมาส่งเสริมพวกเขาต่อไป และทุกปีโรงเรียนจะเป็นตัวแทนไปแข่งขันศิลปหัตถกรรมนักเรียนในประเภทนักเรียนบกพร่องทางการเรียนรู้หลายรายการและได้รับเหรียญรางวัลมากมาย...”

(ครูมัจฉา, 19 พฤศจิกายน 2556)

4.2 ส่งเสริมสนับสนุนนักเรียนตามศักยภาพ

จากการสังเกตของครูที่สอนนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้ พบว่านักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้ของโรงเรียนนาเชือกพิทยาสรรค์ มีทักษะและความสามารถโดดเด่นในด้านกีฬา ดนตรี/ศิลปะ คอมพิวเตอร์ และงานอาชีพ โรงเรียนได้วางแผนส่งเสริมนักเรียนกลุ่มนี้อย่างเต็มรูปแบบ เพื่อให้พัฒนาความสามารถได้เต็มตามศักยภาพ ดังคำสัมภาษณ์ของครูผู้สอน ตอนหนึ่งกล่าวว่า

“...มีการส่งเสริมสนับสนุนนักเรียนกลุ่มนี้ตลอดเวลาเท่าที่โอกาสอำนวย โดยดูความสามารถของเด็กดูพรสวรรค์ เช่น ส่งเข้าแข่งขันวาดภาพ ร้องเพลง เต้น เล่นกีฬา แข่งกีฬานอกจากนี้โรงเรียนได้เป็นตัวแทนของ สพม. 26 เข้าร่วมงานศิลปหัตถกรรมนักเรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือทุกปี ได้รับรางวัลมากมายหลายรายการ...”

(ครูสุทิน, 26 พฤศจิกายน 2556)

“...ในด้านโรงเรียนมีการส่งเสริมสนับสนุนเด็กบกพร่องทางการเรียนรู้ในทุกด้านว่าเขามีความสามารถด้านใดก็ส่งเสริมในด้านนั้น เช่น วาดภาพ ร้องเพลง เล่น ร้องเพลง ทำอาหาร เล่นดนตรี กีฬา เป็นต้น...”

(ครูพรทิพย์, 26 พฤศจิกายน 2556)

4.3 โรงเรียนจัดให้มีการฝึกทักษะอาชีพ

ด้วยสภาพปัจจุบันเศรษฐกิจกำลังพัฒนา รวมทั้งการพัฒนานักเรียนทุกด้าน เพื่อให้ให้นักเรียนได้เติบโตมีความรู้ คุณธรรมจริยธรรมและเสริมสร้างทักษะทางอาชีพให้นักเรียน มุ่งเน้นให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติจริง มีความรับผิดชอบสามารถแก้ปัญหา มีการทำงานกลุ่มและมีความสุขในการทำงานที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น เพื่อเป็นการสนองนโยบายของรัฐบาล ด้านการจัดการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้และเทคโนโลยี เป็นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ ฝึกให้นักเรียนรู้จักคิดเป็น ทำเป็นรู้จักการวางแผนและการแก้ปัญหา รู้จักคิดวิเคราะห์และเพื่อเป็นแนวทางการประกอบอาชีพในอนาคตของนักเรียน เพราะพื้นฐานของประชากรส่วนใหญ่ในชุมชนประกอบอาชีพทางเกษตรกรรม โรงเรียนได้จัดทำกิจกรรมเพื่อฝึกทักษะอาชีพด้านต่าง ๆ เช่น ทำขนม การเกษตร ประดิษฐ์ของใช้ ช่างซ่อม ช่างเชื่อม เป็นต้น ให้นักเรียนได้มีความรู้พื้นฐานและสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันและทำเป็นอาชีพได้ในอนาคต ดังคำสัมภาษณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตอนหนึ่งกล่าวว่า

“...ส่งเสริมด้านทักษะอาชีพ เพื่อให้นักเรียนออกไปใช้ชีวิตสังคมได้อย่างมีความสุข แต่นี่ก็สุขใจแล้วสำหรับคนเป็นครูที่ส่งลูกศิษย์ถึงฝั่ง...”

(ผู้บริหารสถานศึกษา, 14 พฤศจิกายน 2556)

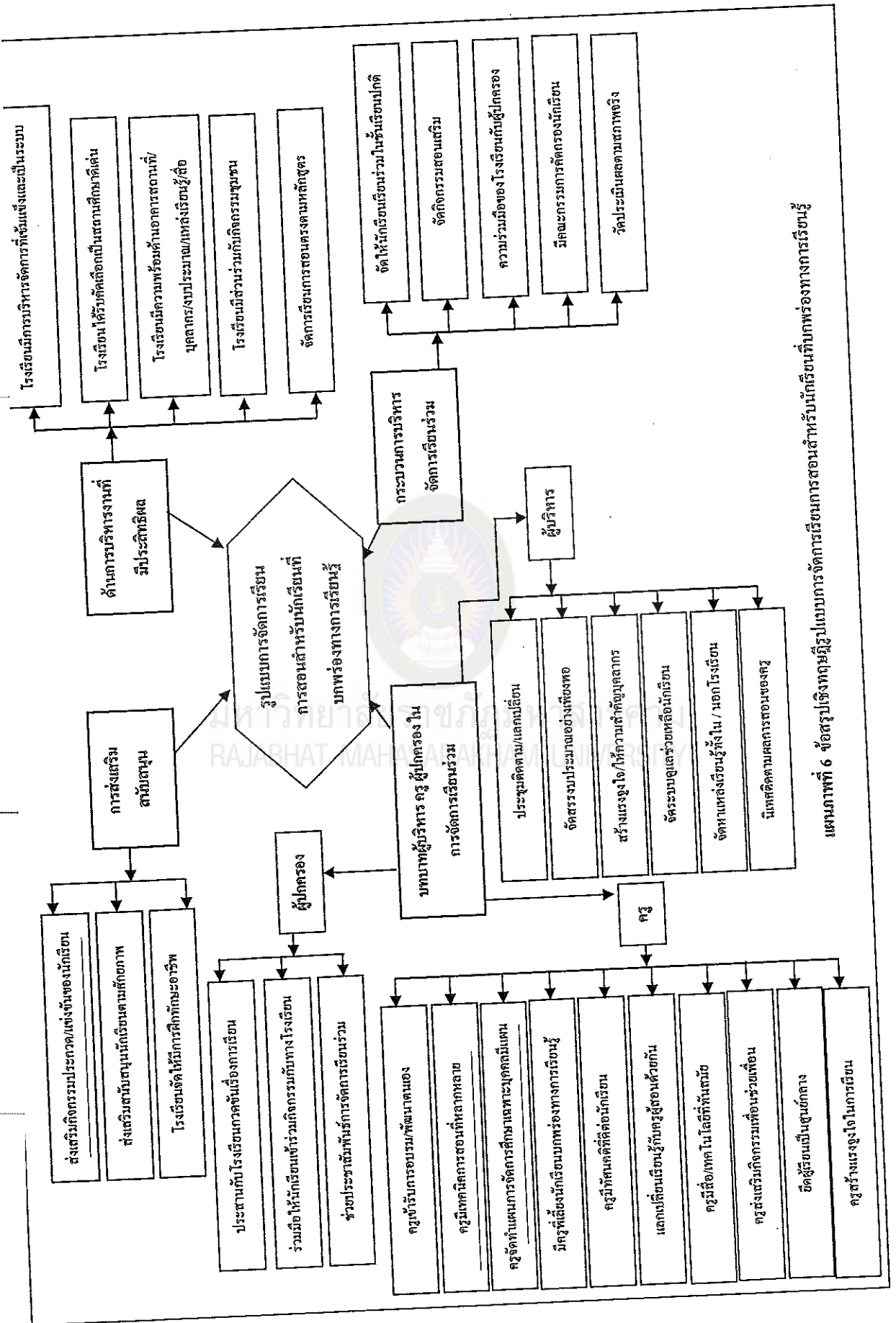
“...นักเรียนที่ไม่เก่งด้านวิชาการก็เน้นเรื่องทักษะอาชีพ สอนอาชีพให้เขา จบออกไปสามารถทำไปทำมาหากินได้เลี้ยงตัวเองได้...”

(ผู้บริหารสถานศึกษา, 26 พฤศจิกายน 2556)

ผลการวิเคราะห์เนื้อหาจากการสัมภาษณ์ระดับลึก ในระยะที่ 1 เพื่อสร้างรูปแบบการจัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้ สรุปผลเป็นข้อสรุปเชิงทฤษฎีรูปแบบการจัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้ ดังแผนภาพที่ 6

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แผนภาพที่ 6 ข้อเสนอแนะเชิงทฤษฎีรูปแบบการจัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้

ระยะที่ 2 เพื่อยืนยันรูปแบบการจัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้

จากการจัดกลุ่มสนทนา (Focus Group Discussion) ในการยืนยันรูปแบบการจัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จากข้อสรุปเชิงทฤษฎี รูปแบบการจัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้ ทั้งในการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ กระบวนการบริหารจัดการเรียนร่วม บทบาทผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองในการจัดการเรียนร่วม การส่งเสริมสนับสนุน พบว่าองค์ประกอบที่วิเคราะห์ออกมาในแต่ละประเด็น มีความเหมาะสมและเพียงพอ มีความเห็นสอดคล้องและสามารถยืนยันรูปแบบการจัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้ ของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม : กรณีศึกษาโรงเรียนนาเชือกพิทยาสรรค์ ได้ดังนี้

1. การบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ

จากการสนทนากลุ่มด้านการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพพบว่ามีองค์ประกอบครบถ้วน และมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า การบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพต้องเกิดจากการมีส่วนร่วมของคณะผู้บริหาร ครูผู้สอนและบุคลากร มีการบริหารจัดการที่เป็นระบบแบ่งโครงสร้างบริการเป็น 4 ด้าน คือ กลุ่มงานบริหารวิชาการ กลุ่มงานบริหารบุคคล กลุ่มงานบริหารทั่วไปและกลุ่มงานบริหารงบประมาณ มีความพร้อมในด้านอาคารสถานที่ บุคลากร สอนตรงเอก งบประมาณพอเพียง มีแหล่งเรียนรู้ มีการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่ตรงตามหลักสูตรแกนกลางพุทธศักราช 2551 ส่งผลให้โรงเรียนผ่านการประเมินจนได้รับรางวัลสถานดีเด่นอย่างต่อเนื่องทุกปี ทำให้โรงเรียนมีชื่อเสียงและได้รับยอมรับจากชุมชน ตลอดจนการที่ผู้บริหารมีสัมพันธภาพที่ดีกับคนในชุมชนและมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชนและหน่วยงานอื่น ๆ อย่างสม่ำเสมอทำให้โรงเรียนได้รับการยอมรับ

2. กระบวนการจัดการเรียนร่วม

จากการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนร่วม พบว่ามีองค์ประกอบครบถ้วนและมีความเห็นที่สอดคล้องว่า โรงเรียนจัดการเรียนร่วม โดยให้นักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้ได้เรียนร่วมชั้นเรียนกับนักเรียนปกติเต็มวัน ตลอดจนมีการวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริงที่เน้นให้ผู้เรียนปฏิบัติจริงทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ในกระบวนการเรียนร่วมมีการแต่งตั้งคณะกรรมการของโรงเรียนคัดกรองนักเรียนตามหลักเกณฑ์ของ

กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อยืนยันว่าเป็นนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้และหาทางช่วยเหลือ
 ในด้านการเรียนการสอน จัดให้มีกิจกรรมสอนเสริมทักษะในด้านการอ่านการเขียน ติดตาม
 ประเมินผลการเรียน โดยขอความร่วมมือกับผู้ปกครองให้กวดขันเรื่องการเรียนเพื่อให้
 กระบวนการจัดการเรียนการสอนนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้ดำเนินไปอย่างมี
 ประสิทธิภาพต่อไป

บทบาทของผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองในการจัดการเรียนร่วม

1. บทบาทผู้บริหาร

จากการสนทนากลุ่มในด้านบทบาทของผู้บริหาร พบว่ามีองค์ประกอบครบถ้วน
 และมีความเห็นสอดคล้องว่า ผู้บริหารให้ความสำคัญและสนับสนุนการดำเนินการจัดการเรียน
 ร่วมทั้งในการจัดหางบประมาณสนับสนุนการเรียนการสอน การแสดงออกถึงการให้ความสำคัญ
 ของผู้บริหาร โดยผ่านการเอาใจใส่และจัดประชุมเพื่อติดตามความก้าวหน้าและรับฟังข้อเสนอ
 ในการปรับปรุงงานแก้ไขปัญหาหรือพัฒนางาน สร้างแรงจูงใจและให้ความสำคัญกับครูผู้สอน
 นักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้โดยส่งเสริมให้เข้ารับการอบรม ศึกษาดูงานในโรงเรียนที่มี
 Best Practice เกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมเพื่อนำมาพัฒนาการเรียนการสอนต่อไป ผู้บริหาร
 จัดหาแหล่งเรียนรู้ให้พอเพียงทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนให้นักเรียนได้ศึกษาและเรียนรู้
 ฝ่ายวิชาการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศการเรียนสอนของครูที่สอนนักเรียนที่บกพร่องทางการ
 เรียนรู้เป็นประจำทุกเดือน รวมทั้งจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้และ
 รายงานผลกับผู้ปกครองอย่างสม่ำเสมอ

2. บทบาทครูผู้สอน

จากการสนทนากลุ่มในด้านบทบาทของครู พบว่ามีองค์ประกอบครบถ้วนและมี
 ความเห็นสอดคล้องว่า ครูผู้สอนนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้ควรได้รับอบรมทางวิชาการ
 เกี่ยวกับนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้ นอกเหนือจากครูผู้ตามปกติแล้วนักเรียนบกพร่อง
 ทางการเรียนรู้มีครูที่เลี้ยงคอยกำกับดูแลอย่างใกล้ชิด ครูผู้สอนจัดทำแผนการจัดการศึกษา
 เฉพาะบุคคล (IEP) เพื่อเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบความก้าวหน้าของผู้เรียน บังคับสำคัญ
 ที่ก่อให้เกิดความสำเร็จในการพัฒนานักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้คือครูผู้สอนมีทัศนคติ
 ที่ดีไม่คิดว่านักเรียนกลุ่มนี้เป็นภาระในการสอน หาเทคนิคการสอนที่หลากหลายมาพัฒนา
 นักเรียนไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อนในชั้นเรียน กระตุ้นและสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียน

อย่างสม่ำเสมอ สร้างเงื่อนไขในการเรียนและสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง หาสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาช่วยพัฒนาการสอน รวมทั้งมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับครูผู้สอนนักเรียน ที่บกพร่องทางการเรียนรู้ด้วยกันเพื่อนำแนวการสอนไปปรับใช้กับการสอนของตนเองรวมทั้งวางแผนในการแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวกับการสอนนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้ต่อไป

3. บทบาทผู้ปกครอง

จากการสนทนากลุ่มในด้านบทบาทของผู้ปกครอง พบว่ามีองค์ประกอบครบถ้วน และมีความเห็นสอดคล้องว่า จากการทุ่มเทและความพยายามของคณะผู้บริหารและครูในการพัฒนาโรงเรียนในทุก ๆ ด้านจนประสบความสำเร็จ โรงเรียนได้รับรางวัลสถานศึกษาดีเด่นและศิษย์เก่าสามารถสอบเข้าเรียนต่อสถาบันการศึกษาระดับจังหวัดและระดับประเทศ รวมทั้งผู้บริหารมีสัมพันธภาพที่ดีและมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน ทำให้ผู้ปกครองเกิดการยอมรับและยินดีให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนด้วยดีในด้านการเรียนการสอน โดยเฉพาะผู้ปกครองมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนการสอน โดยช่วยดูแลกวาดขันนักเรียนให้ทำการบ้าน และงานที่ครูมอบหมายให้นักเรียนบกพร่องทางการเรียนรู้ในแต่ละสัปดาห์ ทั้งนี้ส่วนหนึ่งเกิดจากผู้ปกครองมีความเข้าใจในตัวบุตรหลานและยอมรับวิธีการเรียนการสอนตามแผน แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program : IEP) ซึ่งครูผู้สอนเป็นผู้จัดทำให้กับนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้ที่เป็นบุตรหลานของตน ทำให้ผู้ปกครองให้ความร่วมมือในการจัดเตรียมความพร้อมขั้นพื้นฐานให้กับบุตรหลานด้วยดี และยังให้การส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียน ได้แสดงออกโดยร่วมมือกับทาง โรงเรียนทั้งในด้านการเรียนรู้และการร่วมทำกิจกรรมต่าง ๆ เมื่อโรงเรียนดูแลนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้ด้วยความเอาใจใส่ติดตามกวาดขันในเรื่องการเรียนอย่างสม่ำเสมอจนส่งผลให้ผู้ปกครองช่วยประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับกระบวนการเรื่องร่วมให้ชุมชนทราบและได้รับความไว้วางใจนำบุตรหลานเข้ามาเรียน

4. การส่งเสริมสนับสนุน

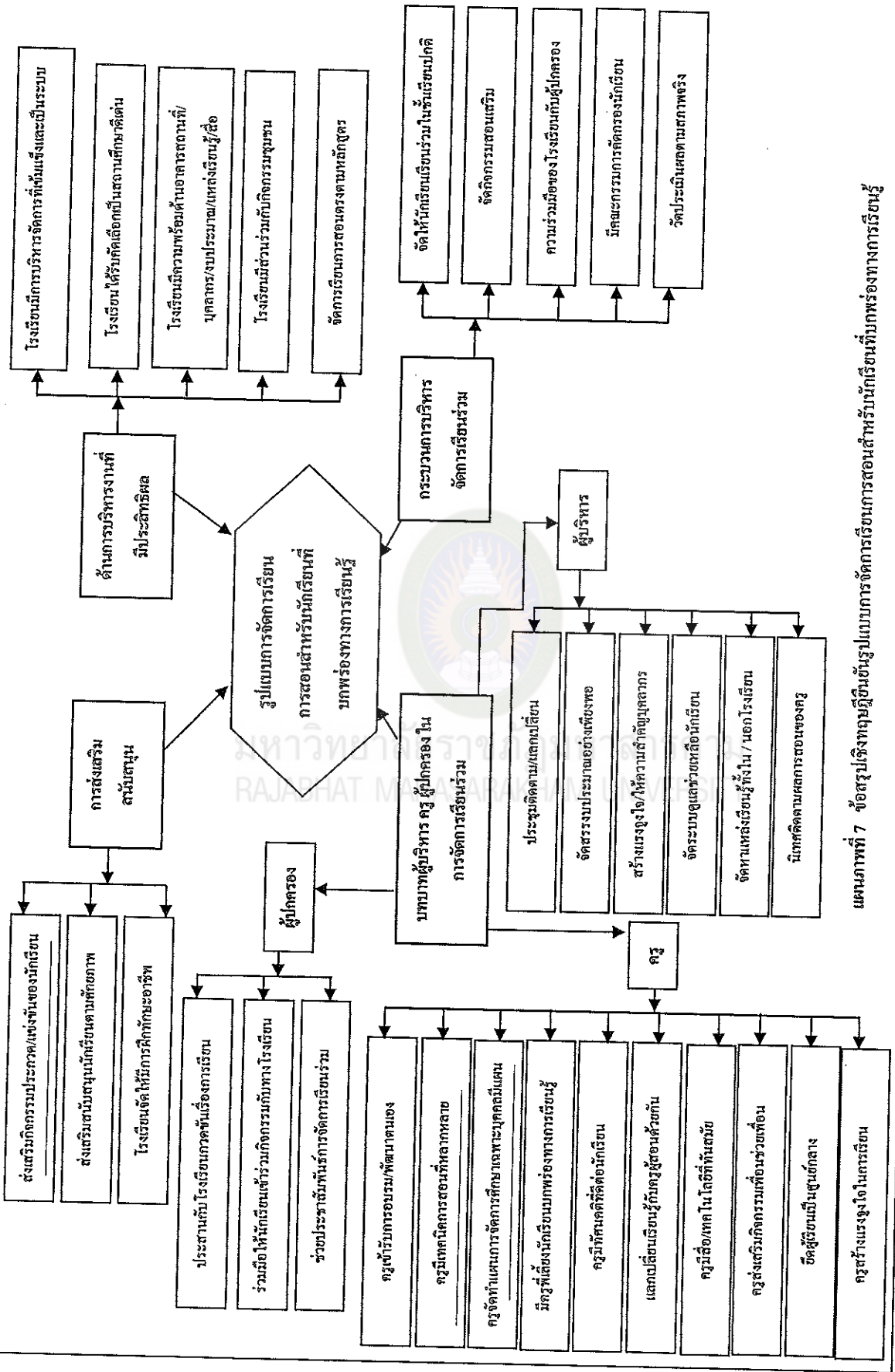
จากการสนทนากลุ่มในด้านการส่งเสริมสนับสนุน พบว่ามีองค์ประกอบครบถ้วน และมีความเห็นสอดคล้องว่าพบ โรงเรียนได้จัดให้มีกิจกรรมร่วมกันสำหรับนักเรียนปกติและนักเรียนบกพร่องทางการเรียนรู้ได้ทำงานและเรียนรู้ร่วมกัน ตลอดจนจัดให้การประกวดแข่งขันหรือส่งนักเรียนบกพร่องทางการเรียนรู้เข้าประกวดแข่งขันต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนบกพร่องทางการเรียนรู้ตามศักยภาพของผู้เรียน และส่งเสริมให้มีการฝึกฝนทักษะ

อาชีพสำหรับนักเรียนบกพร่องทางการเรียนรู้เพื่อให้มีวิชาชีพติดตัวไปสำหรับใช้ในการประกอบอาชีพต่อไปในอนาคต

ผลการวิเคราะห์เนื้อหาจากการสนทนากลุ่ม ในระยะที่ 2 เพื่อยืนยันรูปแบบการจัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้ สรุปผลเป็นข้อสรุปเชิงทฤษฎีรูปแบบการจัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้ ดังแผนภาพที่ 7

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แผนภาพที่ 7 ข้อเสนอแนะเชิงทฤษฎีขึ้นต้นรูปแบบการจัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้